

MÍSTO ZOTAVENÍ
~SAMOTA KLUK~

Bc. Štěpán Macek

diplomová práce

vedoucí práce:
Ing. arch. Akad. arch. Václav Gírsa
Ing. arch. Hana Špalková

MÍSTO ZOTAVENÍ
~ SAMOTA KLUK~

diplomová práce

Štěpán Macek
vedoucí práce: Ing. arch. Akad. arch. Václav Gírsa
Ing. arch. Hana Špalková

2025

~ ÚVOD ~	7
~ TEORETICKÁ ČÁST ~	9
I krajina	11
II místo	35
III historie	45
IV reference	65
~ NÁVRHOVÁ ČÁST ~	73
autorská zpráva	74
I krajina	76
II zahrada	88
III dům	94
IV pokoj	116
~ ZÁVĚR ~	145
přílohy	146

~ ÚVOD ~

Dům vždy sloužil člověku jako útočiště před vnějším světem. Nyní žijeme v době, kdy nám naopak krajina může poskytnout útočiště před naším světem vnitřním.

Diplomová práce navrhuje koncept místa zotavení na samotě Kluk v přírodním prostředí Máchova kraje. Projekt zkoumá potenciál místa ~domu i krajiny~ pro proces zotavení. Útočiště je zde chápáno v širším smyslu – prostor nejen pro samotu, klid a reflexi, ale také pro komunitní sdílení a terapii v kontextu přírody. Krajina se zde stává aktivním terapeutickým prvkem, nabízejícím možnosti pro kontemplaci a znovunalezení vnitřního klidu.

~ TEORETICKÁ ČÁST ~

I krajina

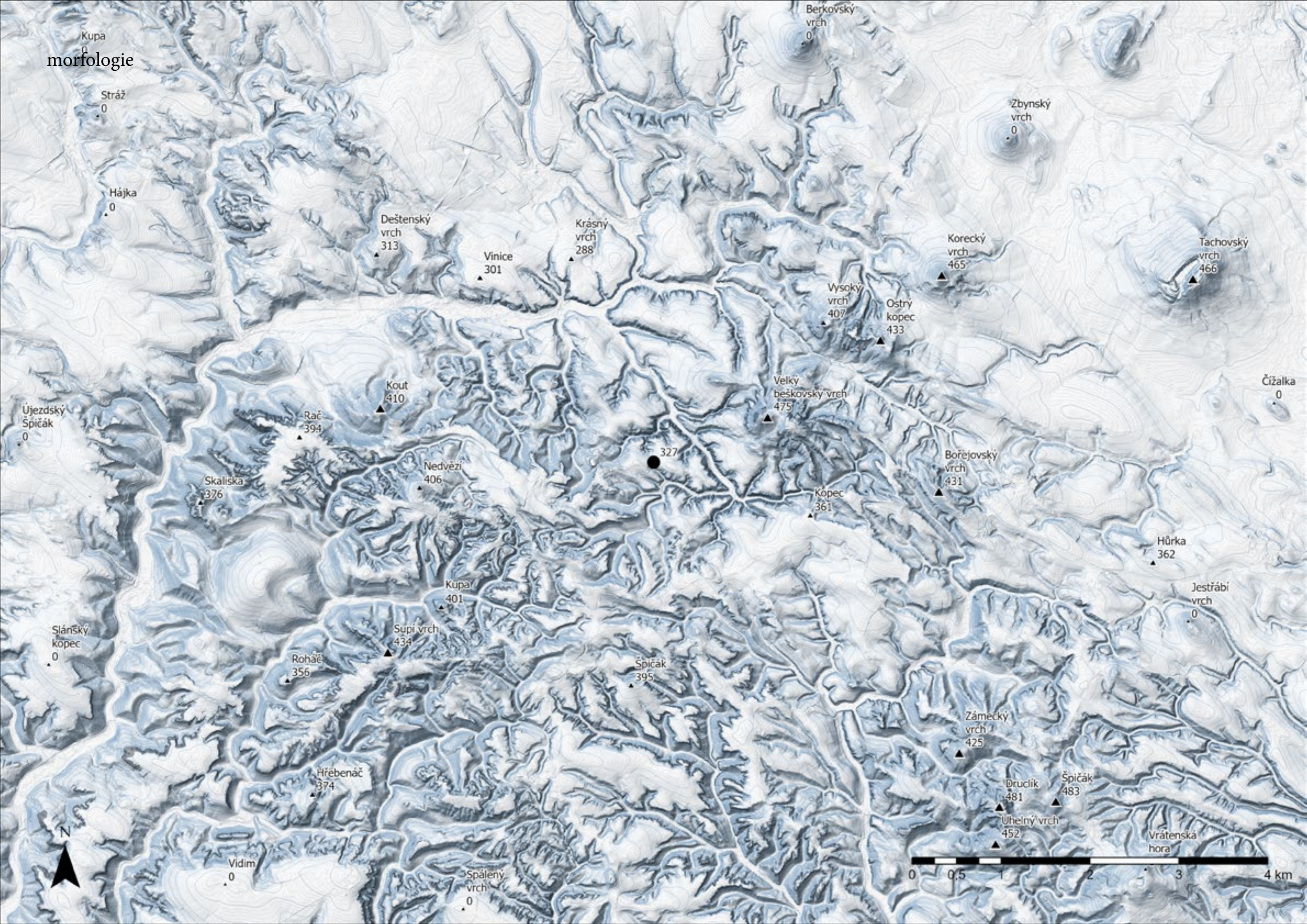

zoomy

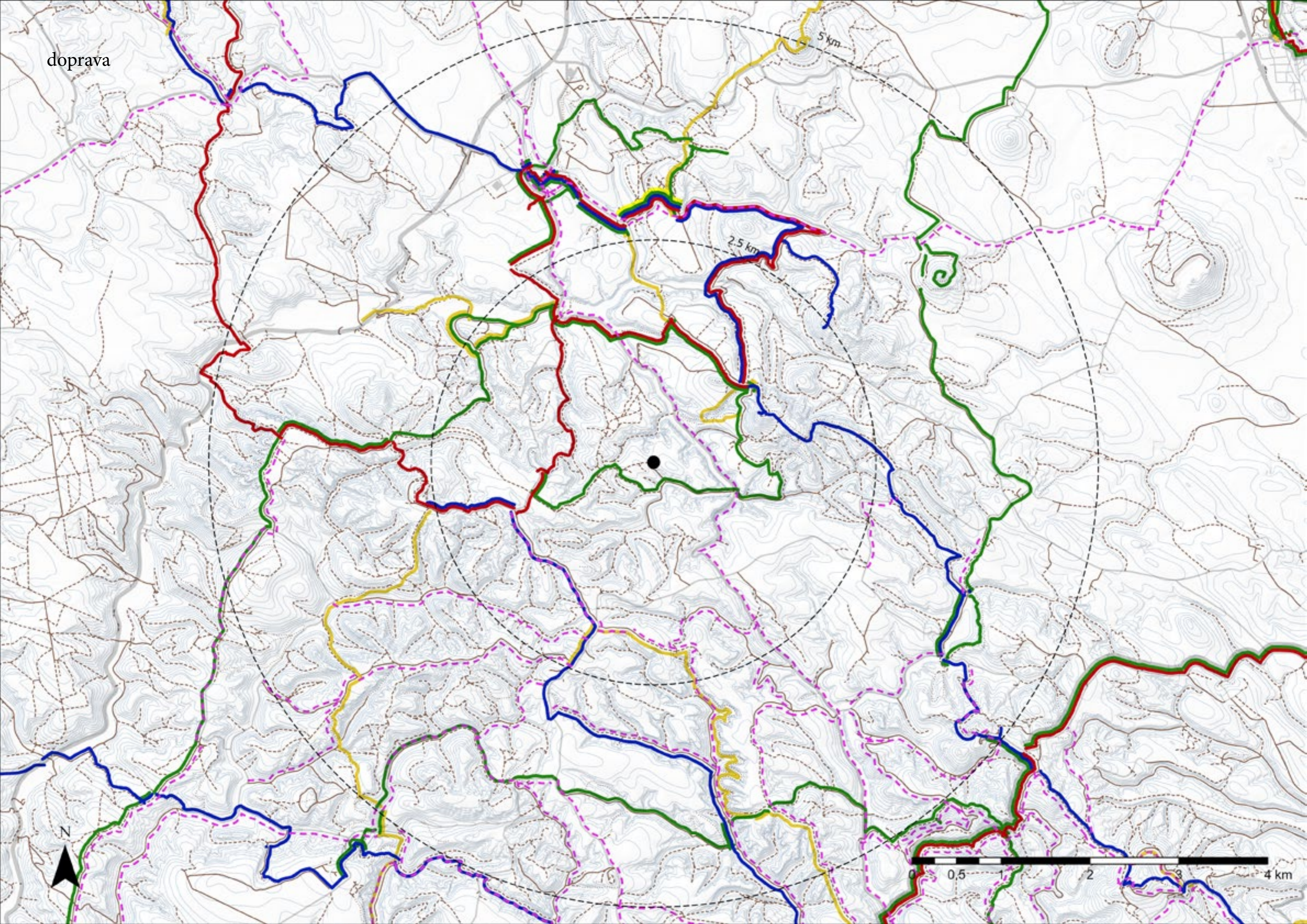

morfologie

doprava

2.5 km

5 km

16

0

0,5

1

2

3

4 km

vegetace

Dešenské
pastviny

Mokřady horní
Liběchovky

Kamenný vrch
u Křenova

Osinalické
bučiny

Kokořínsko -
Máchův kraj

Spicák u
Střezivojic

Prameny
Pšovky

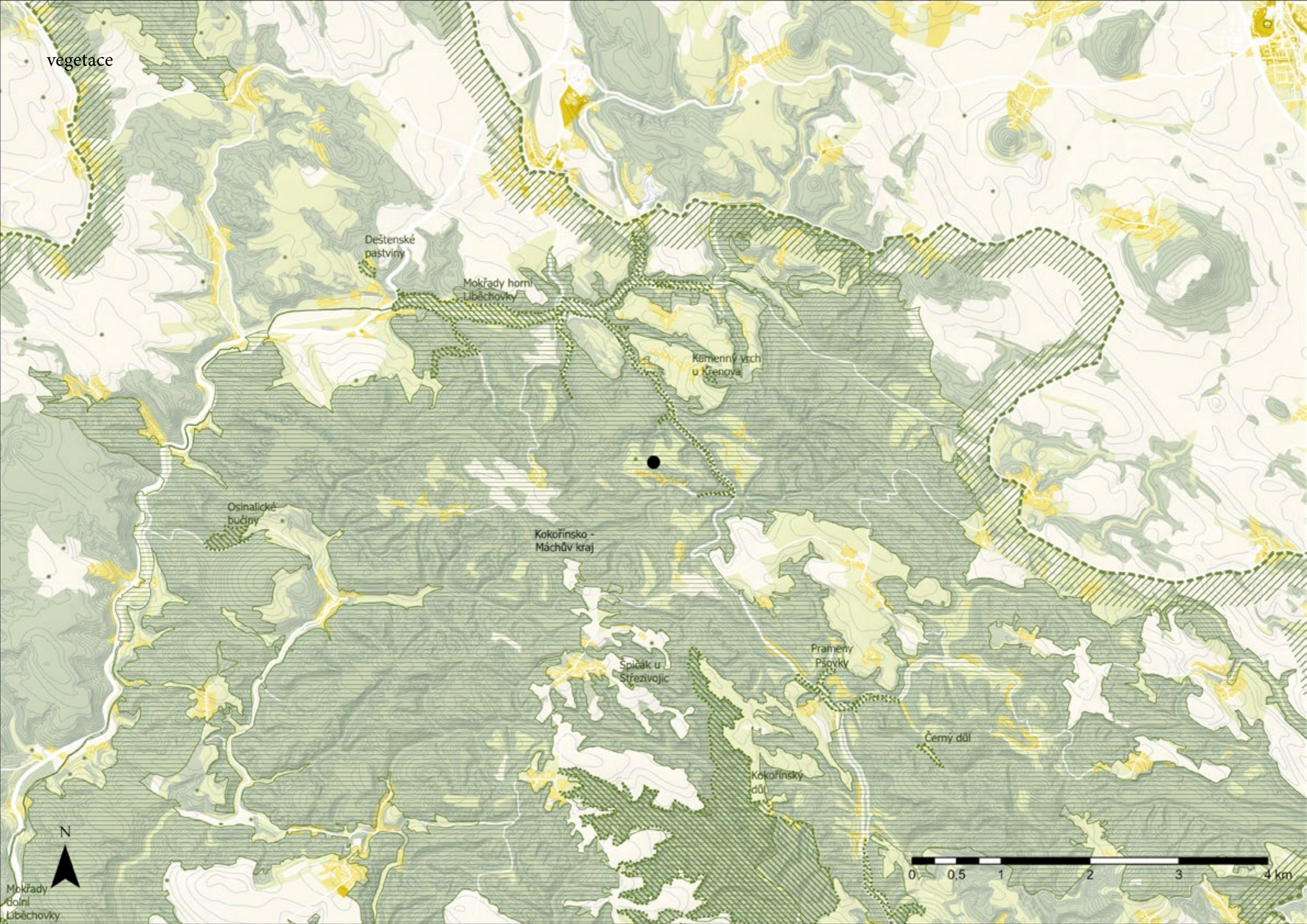
Černý důl

Kokořínský
důl

N

Mokřady
dolní
Liběchovky

0 0,5 1 2 3 4 km

morfologie + hydrologie

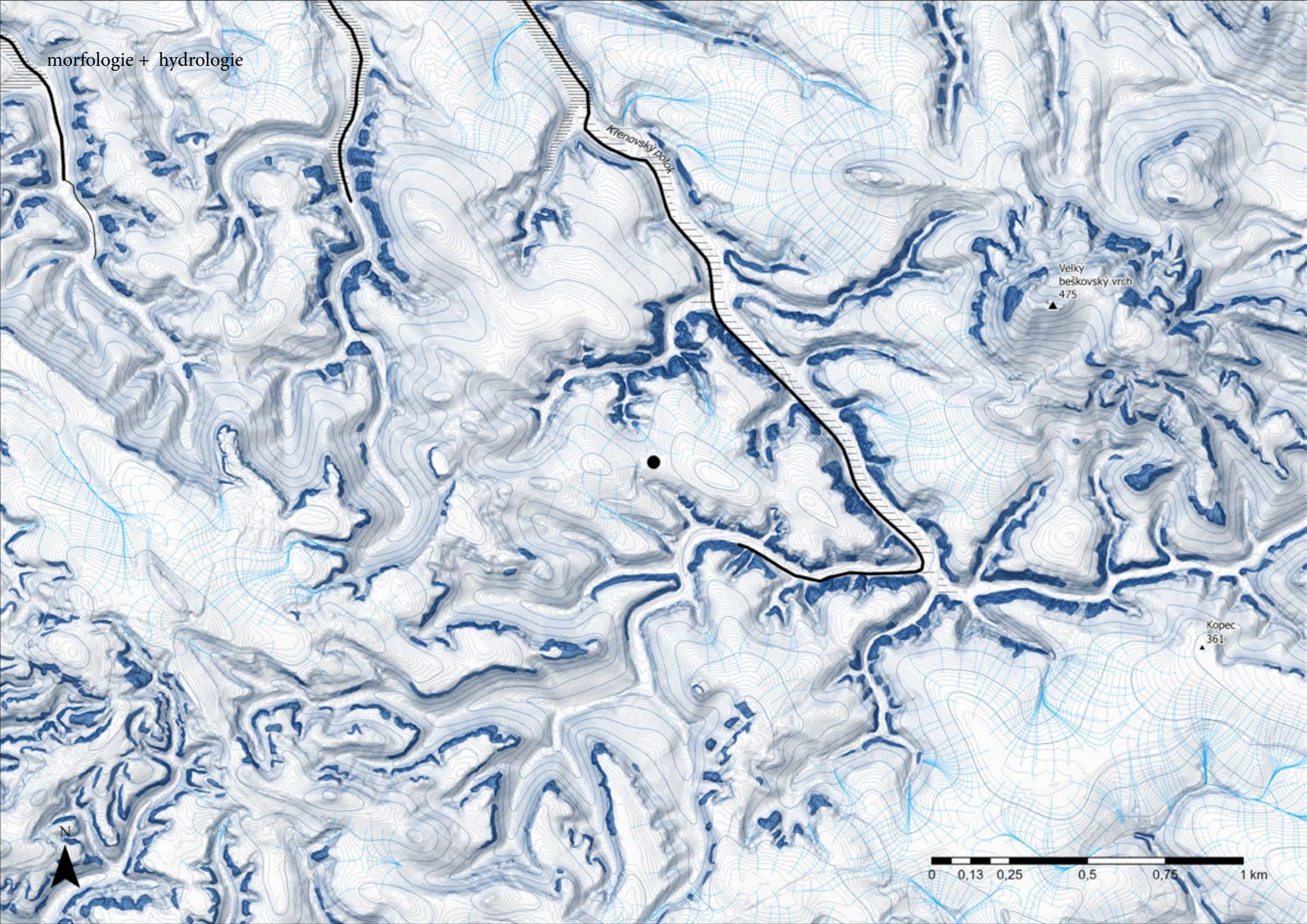
Křenovský potok

Velký
beškovský vrch
475

Kopec
361

N

0 0,13 0,25 0,5 0,75 1 km

cestní síť

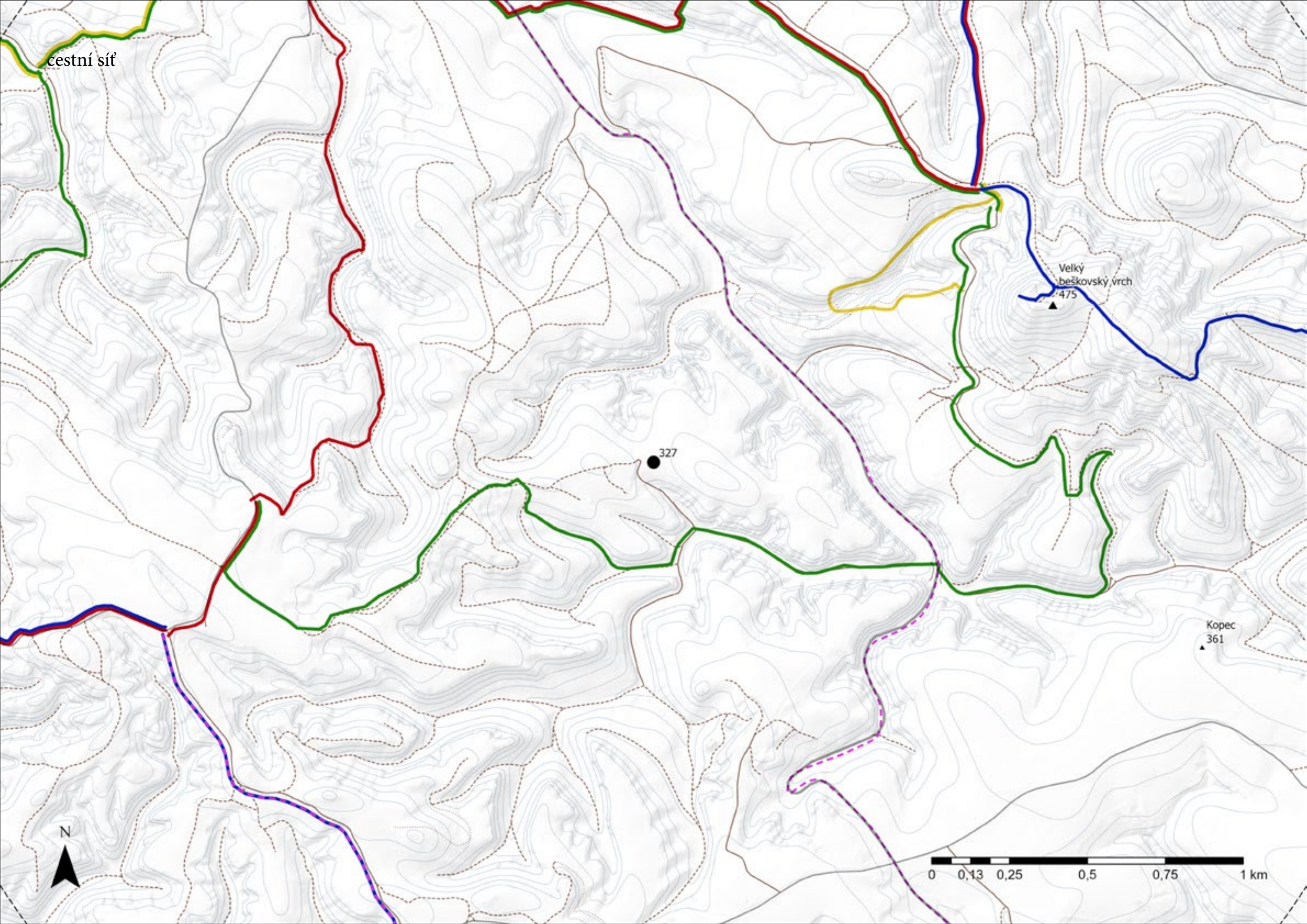
Velký
beškovský vrch
475

Kopec
361

327

N

0 0,13 0,25 0,5 0,75 1 km

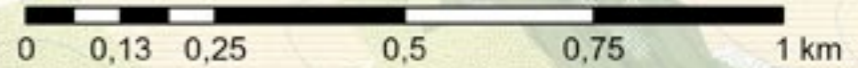

vegetace

Kamenný vrch
u Křenova

Mokřady horní
Liběchovky

náhledy dalších analýz

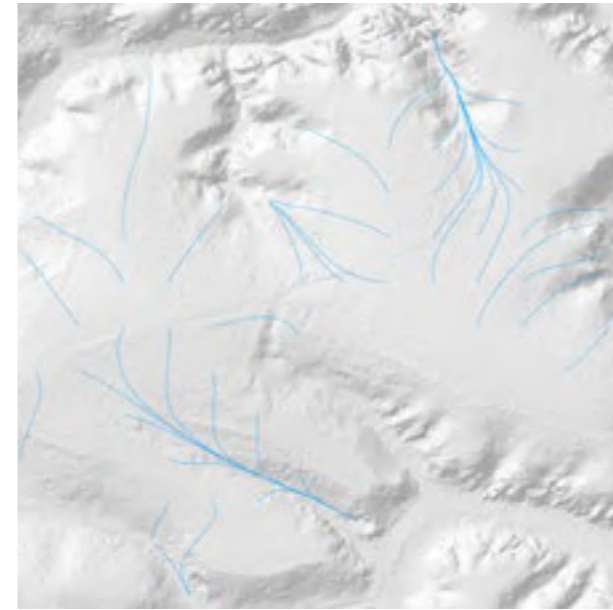
stínovaný reliéf ~ DMR5G

zdroj: ČÚZK 2024

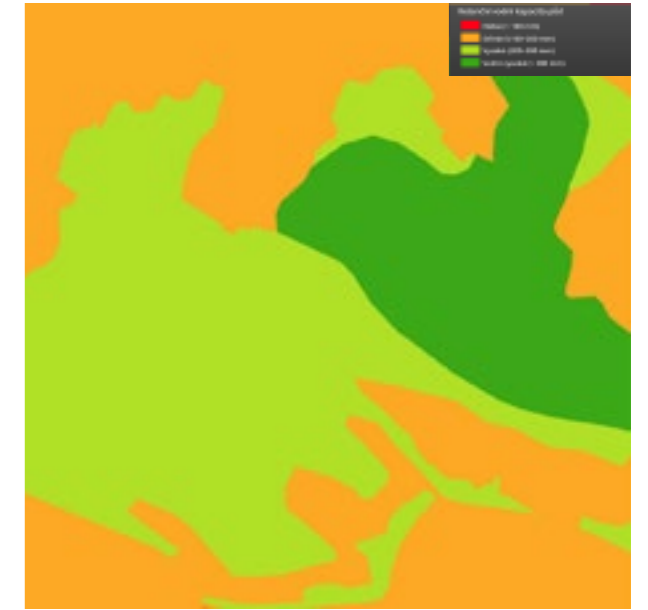
základní mapa + reliéf

zdroj: ČÚZK 2024

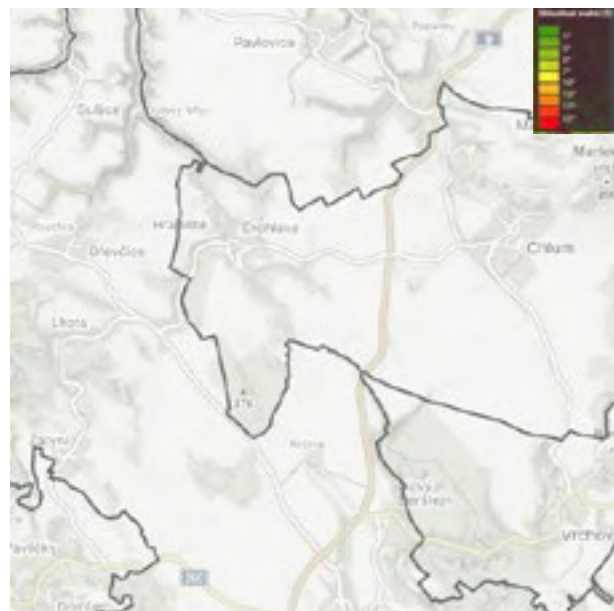
odtokové linie

zdroj: VŮMOP 2024

retenční vodní kapacita půdy

zdroj: VŮMOP 2024

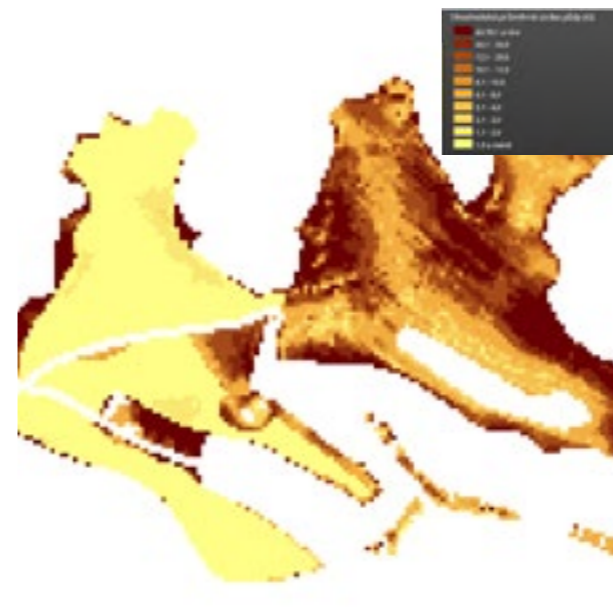
sklonitost svahů

zdroj: ČÚZK 2024

katastr

zdroj: ČÚZK 2024

ohrožení erozí

zdroj: VŮMOP 2024

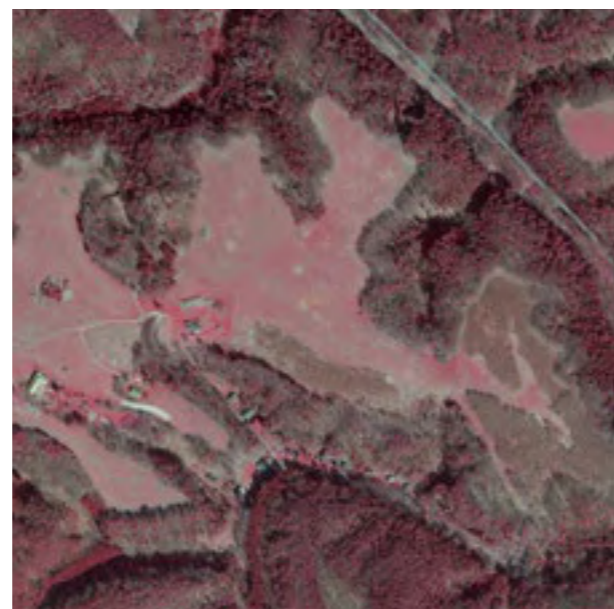
ceny pozemků

zdroj: VŮMOP 2024

orientace svahů

zdroj: ČÚZK 2024

CIR ortofoto

zdroj: ČÚZK 2024

skupiny půdních typů

zdroj: VŮMOP 2024

třída ochrany BPEJ

zdroj: VŮMOP 2024

charakter

Krajina pískovcových skal, protkaná mokřady a drobnými vodními toky, na nichž se jak na šňůrce navlečené korálky třpytí hladiny rybníků. Hrady a zříceniny na vrcholech kopců či v lesích, roubenky v malebných zákoutích. Místo, kde se poprvé po sto letech nedávno začali prokazatelně rozmnožovat vlci. Mezi její nejznámější obdivovatele patřil Karel Hynek Mácha, jehož jméno se zrcadlí i v názvu chráněné krajinné oblasti Kokořínsko – Máchův kraj.

cíle v okolí

„Představíme-li si typickou českou krajinu, v představách se nám pravidelně opakuje rozvolněné střídání lučnatých niv, polí a zalesněných anonymních vršků (chlumů), a ten určitý stereotyp působí klidným dojmem. Na severu Čech jsou četnější útulná přírodní zákoutí, ale celkově je reliéf divočejší, každý kopeček jiný, identický, a místo do klidného údolí se z něj mnohdy „propadáte“ přímo do skalnaté rokle. Na jihu Čech se krajinná scenerie mění po 5 kilo-metrech, tady po 500 metrech. Jako „Švýcarsko“ byly pojmenovány nejprve jiné známé a takto nebývale fragmentované krajiny – České Švýcarsko a Saské Švýcarsko. Pojmeme „Švýcarsko“ se přitom vyjadřovala pestrost a atraktivnost krajiny, bohaté na skalní labyrinty a korunované velebné k nim shlížejícími horami a hůrkami, zbytky středohorských vulkánů. Zdejší „Švýcarsko“ do sebe zahrnovalo jak část, která je dnes známá spíše pod pojmem Kokořínsko, tak také od Dubé na

druhou stranu ležící skalnatý hvozď, kterému vévodí hora Vlhooš. A přídomek „Dubské“ odpovídá sídlu někdejších – i okresních – úradů v městečku, jehož prosperita a proslulost byla dána též rozvinutým chmelařstvím.

Po chmelařství už tu nacházíme jen ojedinělé památky, ale krajinný svéráz tu zůstal. Václav Cílek výstižně charakterizuje zdejší kraj jako „tři krajiny v jedné“. Dnešní -už poněkud rozmazlený- člověk se „stáhl“ do střední etáže, víceméně zemědělské krajiny. My vás tímto zvede též do vyšších pater, kde si na vulkanických výchozech můžete vychutnat doširoka otevřené daleké výhledy, anebo do „suterénu“, kde můžete ve skalnatých roklích pocítit ono lechtavé tajemno, které ovšem nechce být nikdy dočista odhaleno.“

Petr Kmínek z Dřevčic

HRADSKÁ STEZKA

- 1 Máchadlo
- 2 Dubová Hora
- 3 Roverské skály
- 4 Dřevčice

VYHLÍDKOVÁ STEZKA

- 5 Zakšín
- 6 Dražejov
- 7 Kluk
- 8 Nedamov
- 9 Plešivec
- 10 Korce

MLÝNSKÁ STEZKA

- 11 Deštná
- 12 Panská Ves
- 13 Křenov

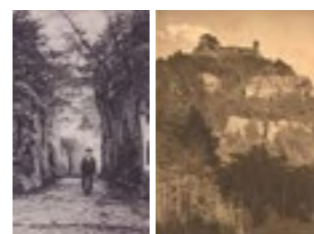
ZÁMEČKÝ OKRUH

- 14 Nový Berštejn
- 15 Černý rybník

Dále v mapě:

PROKOPSKÁ SPOJKA

PTAČÍ SPOJKA

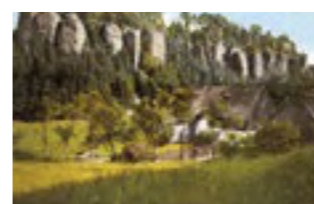
DUBOVÁ HORA

Zastávka v osadě Horní Dubová Hora, spojená s pozvánkou na skalní hrádek Čap.

ROVERSKÉ SKÁLY

Zastávka u osady Butterberg, která je jednou ze vstupních bran do labyrintů skalnatého hvozdu pod horou Vlhooš.

Zastávka na návsi, která je ideálním východištěm jak pro milovníky přírody, tak pro obdivovatele odvážně stavěných hrádků.

ZAKŠÍN

Zastávka u rybníčku v poklidné části vsi, spojená s pozvánkou na protější skalní hrad.

DRAŽEJOV

Zastávka na návsi visky, které by se pro její výšinnou polohu mohlo říkat „české Machu Picchu“.

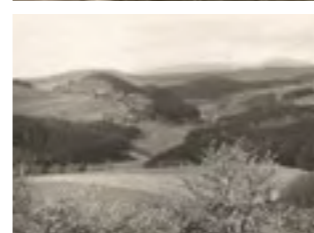

KLUK

Zastávka na rozcestí malé osady, odkud se můžeme vydat do skalních roklí nebo na lučnatou náhorní plošinu, zakončenou sporými zbytky hrádku.

NEDAMOV Zastávka při potoce na důležitém rozcestí, odkud všemi směry nacházíme něco zajímavého.

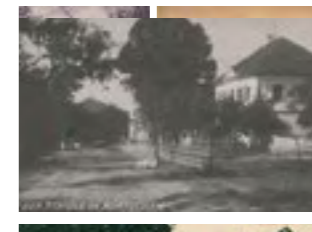

PLEŠIVEC

Zastávka za zvoničkou v náhorní osadě, kde luční polohy poskytují nádherné rozhledy.

MÁCHADLO Zastávka u vydatného pramene ve městě Dubá, s pojednáním o někdejších rybnících

ROVERSKÉ SKÁLY Zastávka na návsi prastaré vsi; Křížová hora na Korecký vrch sice zanikla, ale vrchol poskytuje nádherné a daleké výhledy.

DEŠTNÁ

Začátek stezky, která se věnuje osídlení údolí na horním toku říčky Liběchovky a fenoménu četných mlýnů.

PANSKÁ VES

Zastávka uprostřed vsi, která proslula Ionosferickou observatoří, ale je východištěm i do nerušených přírodních scenérií.

KŘENOV

Zastávka na louce pod Kamenným vrchem nám připomene jeho „kamen-né růže“, ale zaujme především dalekým výhledem k Českému Středoohoří.

NOVÝ BERŠTEJN

Zastávka u ohradní zdi parku zdejšího zámku nepojednává jen o něm, připomíná další zajímavé památky v blízkém okolí.

ČERNÝ RYBNÍK

Zastávka poblíž autokempu překvapí připomínkou, že se nacházíme uprostřed kaskády tří zajímavých mlýnů.

zdroj: <https://www.mestoduba.cz/turista/turisticke-cile-v-okoli/dubske-svycarsko/>

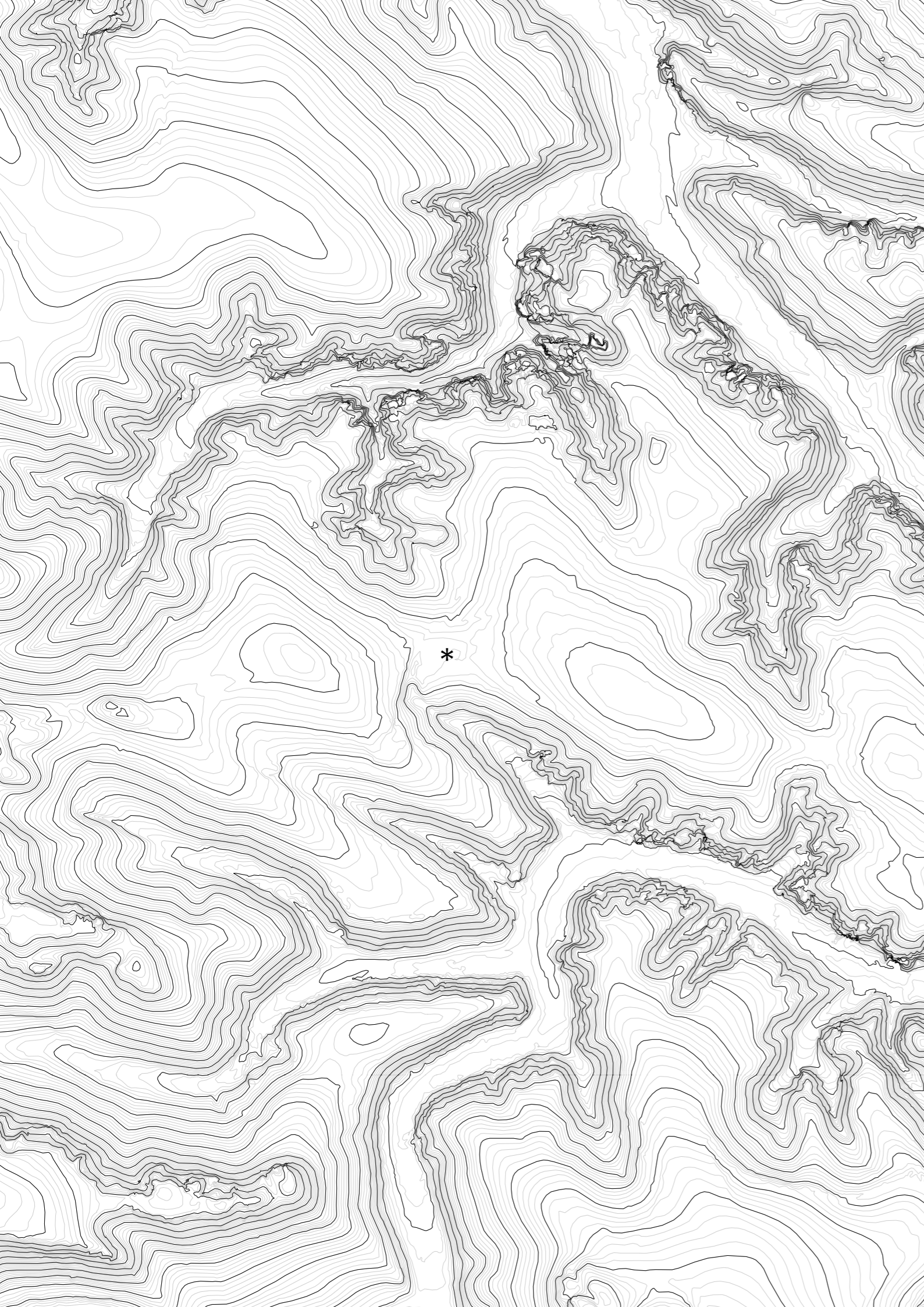

kontext ~ lidové stavby na Kokořínsku

zdroje: volně dostupné obrázky z internetu, vlastní fotografie,
<https://nedvezi-kokorinsko.webnode.cz/historie/lidova-architektura-kokorinska/>

II místo

fotografie stavu

pohled z Beškova na Kluk, foto: Josef Středa

foto: Jan Hořánek

pohled na Velký Beškovský vrch, foto: Josef Středa

foto: Josef Středa

foto: Josef Středa

průzkum

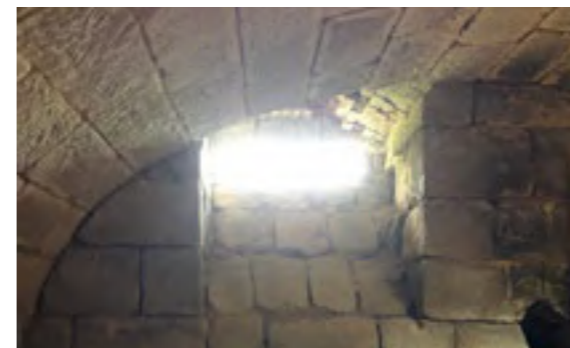
samota Bauernberg

zbytky základů stodoly

světlík do sklepa

kamenná sklepní klenba se světlíkem

pohled na stěnu ze stáji

kamenný pilíř s ozubem na vrata

zachovalý sokl s horní římsou

nejzachovalejší část objektu

sklep pod hlavní obytnou budovou

otisk přístavby na západním štítu obytné budovy

pískovcové kameny, místně nazývané „štuky“

lavice z pískovcových prahů

severní zeď s výdoby na sušárnu ovoce

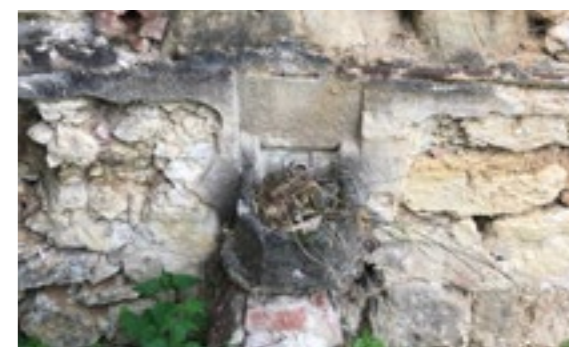
betonová nádrž cca z pol. 40. let

světlík do sklepa ze severní zdi

otisk schodiště a podesty nad vstupem do sklepa

napáječka ve stájích pro koně s trubkovým rozvodem

datace betonového mlatu zednickou lžící

nejbližší okolí

pohled na Beškov přes samotu Bauernberg

náletové lesíky ~ pohled na východ

ovocné stromy v krajině

šedesátiletý ořech

západní pohledpohled na západ

pomníček místnímu rodákovi

zbytky hrádku Kluk, foto: Josef Středa

sousední dům ~ samota Odenberg

pomníček místnímu rodákovi

močály pod skalními výchozy

severozápadní dálkový pohled

sousední dům ~ samota Odenberg

skalní výchozy obklopující Kluk

skalní sušárny ovoce, foto: Josef Středa

Osada Kluk, ležící spolu s Nedvězím v katastrálním území Dražejov, má dlouhou a složitou historii. V polovině 19. století zde žilo více než 100 obyvatel, před druhou světovou válkou jejich počet klesl na 62 a jen 3 lidé z toho se hlásili k české národnosti. Po odsunu a následném dosídlení po roce 1945 bylo v Kluku trvale hlášeno pouhých 27 osob a od roku 1961 dlouhá desetiletí nikdo. Zbylé původní domy spolu s nově postavenými chatami byly v šedesátých letech 20. století prohlášeny za rekreační objekty, následně došlo k jejich přičlenění k Dražejovu a osada Kluk byla úředně zrušena. Teprve roku 1997 jí byl vrácen statut osady. Ačkoliv nese od prvopočátku jméno Kluk, dost často se vyskytuje i tvar Kluky, především v běžné mluvě. V německých textech je také používán tvar Kluck, či Kluck.

Osadu v době největšího rozkvětu tvořilo, kromě řady menších domů podél cesty, šest samot. Roubený dům, dosud stojící nad Pramenným dolem, nesl jméno Borngrund. Na opačné straně cesty k Dražejovu leží samota Hallerberg. Poblíž tohoto domu stávalo ještě číslo popisné 14, ale zaniklo již na začátku 20. století. Nad cestou nalezneme sušárnu, vytesanou do skalního bloku, prostor o dvou místnostech nese nad hlavním vchodem datum 1789. Od Hallerbergu směrem

k Vlkovu ležela samota Munckerberg s číslem popisným 15. Dnes po ní zbyla jen stavební parcela se zbořením v majetku Lesů ČR. U návrší, které je v současných mapách označováno jako Mařík, se rozkládaly hned dvě samoty. Velký dvorec pod mirnou strání se nazýval Odenberg a domu opodál se říkalo Gärtnerberg.

Směrem k východnímu okraji náhorní plošiny se dochovaly rozsáhlé ruiny čísla popisného 11 a 18. Tento veliký statek se dvěma domy a stodolami nesl jméno Bauernberg. Místo pobořených staveb měl být svého času postaven shluk chatiček pro rekreaci. Došlo i k rozparcelování pozemků na dvě řady malých stavebních parcel, ale stavbu chatiček našťastí nepovolilo CHKO Kokořínsko.

Dubské Švýcarsko proslulo pěstováním chmele. Významným zdrojem obživy místních obyvatel bylo ale i ovocnářství. Proto ve zdejší oblasti nacházíme dosud četné skalní sušárny ovoce, umístěné vždy mimo lidské sídlo.

První písemná zmínka o zdejší lokalitě pochází zřejmě z roku 1402 v listinách o dělení majetku pánů z Dubé, psáno je tam, že Jindřich řečený Hlaváč získal kromě jiného „pole zpustlá v Kuku“ - pokud

se skutečně jedná o zkomoleninu jména Kluk. Osada Kluk, která v následující době vznikla, se stala součástí houseckého panství. V roce 1520 v dědických listinách tehdejšího majitele Housky Václava Hrzána z Harasova je zaznamenáno, že k Housce náleží vesnice s dvorem v Kluku. Roku 1593 je psán v Kluku dvorec s jedním osedlým - tedy sedlákem, platícím dávky vrchnosti. V pobělohorské době doznala vesnice velkých škod a teprve krátce před rokem 1710 byly postaveny nové chalupy. Roku 1786 je zaznamenáno v Kluku 10 domů, v roce 1843 již 17 domů a 126 obyvatel.

Na vyvýšenině nad silnicí u odbočky ke Kluku byly F. Gabrielem a J. Panáčkem v roce 1990 objeveny zbytky hrádku. Čelní hradní příkop je více dílem přírody nežli lidských rukou, ale na hradišti samém nacházíme zřetelnou prohlubeň po sklepech či podvalí paláce. Po obvodu jednodílného hrádku lze nalézt zbytky zdiva. Archeologické nálezy - keramické fragmenty - dokládají osídlení v polovině 13. století a jsou uloženy v Archeologickém oddělení Krajského muzea v Teplicích.

zdroj: <https://www.mestoduba.cz/>

III historie

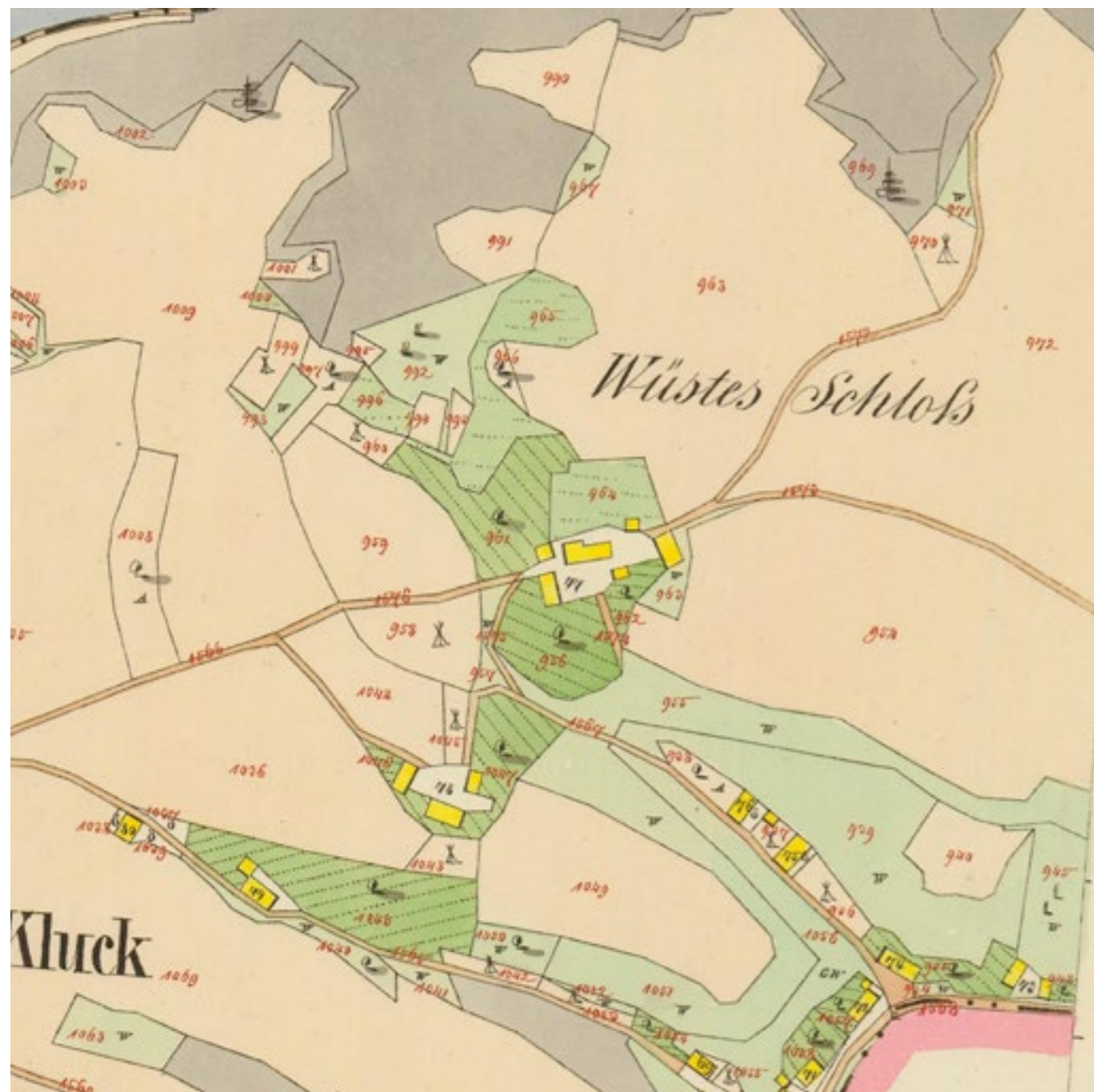
1720 - Müllerova mapa Čech

zdroj: ČÚZK 2024

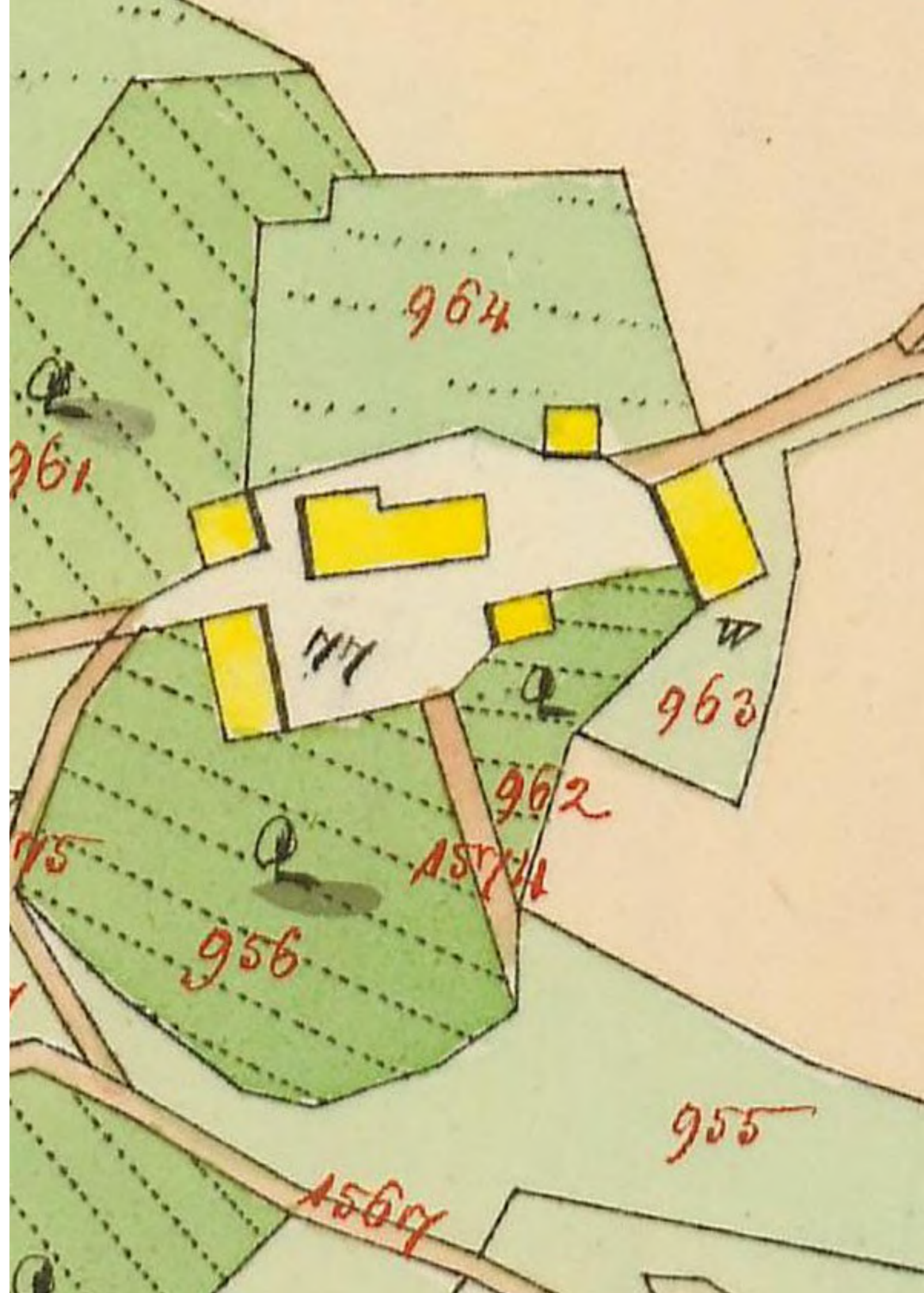
1837 - Mapa kultur

zdroj: ČÚZK 2024

1843 - Císařské otisky stabilního katastru

zdroj: ČÚZK 2024

1938

zdroj: ČÚZK 2024

1975

zdroj: ČÚZK 2024

2000

zdroj: ČÚZK 2024

2013

zdroj: ČÚZK 2024

2023 - současnost

časová osa

1843

1868

1938

1959

1975

2000

2013

2023

2024

roubené dřevostavby

nové zděné objekty

rekonstrukce
úprava fasády

po odsunu německých obyvatel v r. 1945 opuštěno

po kolektivizaci
bez údržby
bez střechy rychlé chátrání
rozebírání na stavby v okolí

zarůstání nálety

obnovování panem Janem Hořánkem po koupi v r. 2009
obnažování objektu
vykácení náletů
frézování kořenů
obnovení luk
obnovení studny
rozebrání nestab. zdiva

plánovaný prodej pozemku

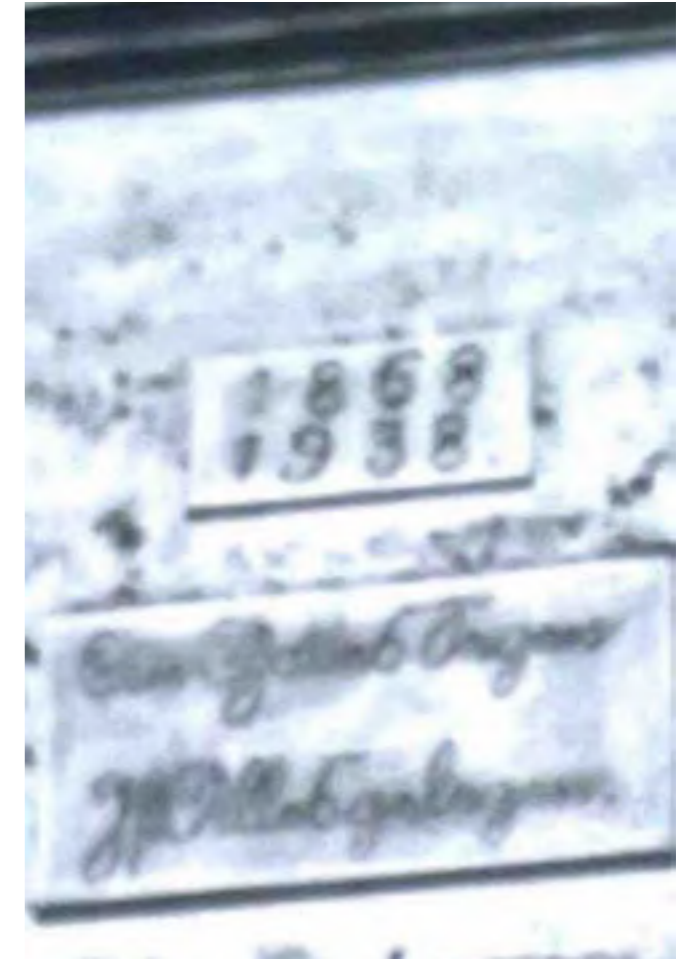
studie

venkovské pozdní baroko ~
~ lidový klasicismus

majitelé:
Antonín a Václav Shafferovi

historické fotografie

autor fotografií: neznámý ~ poskytl Jan Hořánek

„ ... But what does this convalescence consists of? Can you give me a concrete example?“

Reiko exhaled a cloud of smoke and drank what was left of her orange juice.

„Just living here is the convalescence“, she said. „A regular routine, exercise, isolation from the outside world, clean air, quiet. Our farmland makes us practically self-sufficient. There is no TV or radio ...“

„ ... a lot of people who could not be helped anywhere else managed a complete recovery here. The best thing about this place is the way everybody helps everybody else.“

„I felt as if I were living alone in an extremely well-cared-for ruin.“

Haruki Murakami ~ Norwegian Wood

IV reference

Dům zotavení ~ Recovery house Praha

Dům zotavení (recovery house) představuje moderní přístup k péči o lidi s duševním onemocněním, který zdůrazňuje důležitost osobního růstu a návratu k běžnému životu. Místo klasického modelu nemocnice, kde jsou lidé pouhými příjemci léčby, nabízí dům zotavení prostředí, kde se aktivně podílejí na svém uzdravování. Jde o komunitní prostor, kde nepřetržitě dostávají podporu jak od odborníků, tak od peer pracovníků – lidí, kteří sami prošli zkušeností s duševním onemocněním. Tento přístup je zaměřen i na praktické věci, jako je zvládnání každodenního života, budování vztahů a hledání nového smyslu života mimo zdravotnické zařízení.

Nový směr psychiatrické péče, označovaný jako paradigma zotavení (recovery), odmítá pohled na duševní onemocnění jako na doživotní diagnózu s jasně daným osudem. Místo toho se soustředí na člověka jako celek – jeho cíle, potřeby a osobní hodnoty. Zotavení už neznamená jen „zbavit se příznaků“, ale spíše hledání způsobu, jak žít naplněný život i přes omezení, která nemoc může přinášet. Tradiční medicínský přístup, zaměřený na potlačení příznaků, je nahrazován důrazem na autonomii, seberealizaci a partnerský vztah mezi odborníkem a klientem. Klíčová otázka není „Jak tě vyléčíme?“, ale „Co potřebuješ k tomu, abys mohl žít dobrý život?“ Tento přístup mění dosavadní hierarchické pojetí psychiatrické péče a klade důraz na naději, motivaci a rozvoj osobních schopností.

Zotavení neznamená vyléčení se. Nezaměřuje se jen na medicínskou léčbu, ale klade důraz na osobní růst, autonomii a hledání vlastních silných stránek. Klíčovou roli zde hraje změna postoje – místo otázky „Jak vás vyléčíme?“ se ptáme „Jak ti můžeme pomoci žít dobrý život navzdory nemoci?“ Tento přístup narušuje tradiční hierarchii mezi „lékařem“ a „pacientem“ a podporuje rovné partnerství založené na vzájemném respektu.

Recovery house Praha, Lehovce, v budoově bývalého chráněného bydlení

<https://fokus-praha.cz/svuj-zivot-tvorite-vy-nikoliv-dusevni-nemoc/>
<https://fokus-praha.cz/co-delame/sluzby-pro-lidi-s-dusevnim-onemocnenim/dum-zotaveni/>

V domě zotavení není klasické rozdělení na pacienta a lékaře, ale všichni jsou hosty domu. Během intenzivního šestiměsíčního pobytu se můžete naplno soustředit na porozumění svému osobnímu příběhu a následně se lépe zorientovat v životě.

Recovery house v Praze zahájil svůj provoz v dubnu 2024 a v listopadu téhož roku vstoupil do druhého semestru. Služba funguje v nepřetržitém režimu 24/7 a je zajišťována týmem deseti terapeutů a peer pracovníků.

Dům zotavení

~ je ideální pro lidi, kteří chtějí převzít odpovědnost za svůj život, nachází se na začátku zkušeností s duševním onemocněním a mají neobvyklé žité zkušenosti (slyšení hlasů, bytostný pocit ohrožení, neobvyklá přesvědčení aj.), které jsou nejčastěji součástí tzv. psychotického prožívání

~ není vhodný pro lidi, kteří aktuálně řeší témata týkající se tzv. poruch osobnosti a závislosti

~ je pobytový typ služby na období šest měsíců; kapacita domu je šest pobývajících

~ pobývajících budou přijímání na základě rozhovoru formou síťového setkání;

~ pobývajících si hradí náklady spojené s ubytováním a za poskytované služby

lesní terapie

Lesní terapie, je psychotherapeutická praxe využívající vědomé a cílené pobyty v přírodě k posílení duševního i fyzického zdraví. Je známá také pod pojmem shinrin-yoku“ ~ japonsky „lesní koupel“. Vychází z předpokladu, že pravidelný kontakt s přírodou snižuje stres, podporuje imunitní systém a zlepšuje celkovou pohodu člověka. Lesní terapie kombinuje pomalou chůzi, meditaci a všímavé vnímání přírodních podnětů. To pomáhá snižovat hladinu kortizolu a přispívá ke zvýšení pocitu klidu a vyrovnanosti, což má pozitivní dopady na duševní zdraví, zejména v prevenci syndromu vyhoření, úzkosti a depresí. Kromě „lesní koupele“, o samotě se můžete vydat na společný výlet s psychotherapeutem a překonat tak stigma a syndrom bílého pláště. Během chůze lépe plynou myšlenky a krajina vám sama nabízí nespočet asociací a metafor.

<https://wave.rozhlas.cz/terapie-v-lese-priroda-nabizi-jinou-kulisu-pro-hledani-odpovedi-rika-terapeut-8550454>
www.terapievlese.cz

Obytná krajina ~ Ladislav Žák

V Obytné krajině Ladislav Žák představil roku 1947 v rozsáhlé knize Obytná krajina svou jedinečnou vizi. Zabýval se tím, jak by měl člověk obývat krajinu s ohledem na její přírodní struktury. Inspiraci čerpal z tradiční venkovské krajiny, kde meze, remízky a háje sloužily jako útočiště pro zvěř a přirozené prvky, které chrání před větrem, poskytují stín či oddělují jednotlivé plochy. Podobně si Žák představoval, že by člověk mohl krajinu obývat i v moderní době – vytvářet si v ní „obývací pokoje pod širým nebem“. Namísto radikální přeměny krajiny navrhoval využívat přírodní prvky k vytváření míst k odpočinku, práci a společenskému životu, která by byla v harmonii s okolím. Žák zdůrazňoval, že krajina má být nejen funkční a produktivní, ale i obyvatelná, nabízející člověku pocit sounáležitosti s přírodou a zároveň mu poskytující útočiště před každodenními stresory moderního světa.

Peter Zumthor ~ Serpentine pavilion

Sebastián Arquitectos ~ Eremitage in Aragon

Gion A. Caminada ~ Schulhaus Duvin

roubenka Truskavna

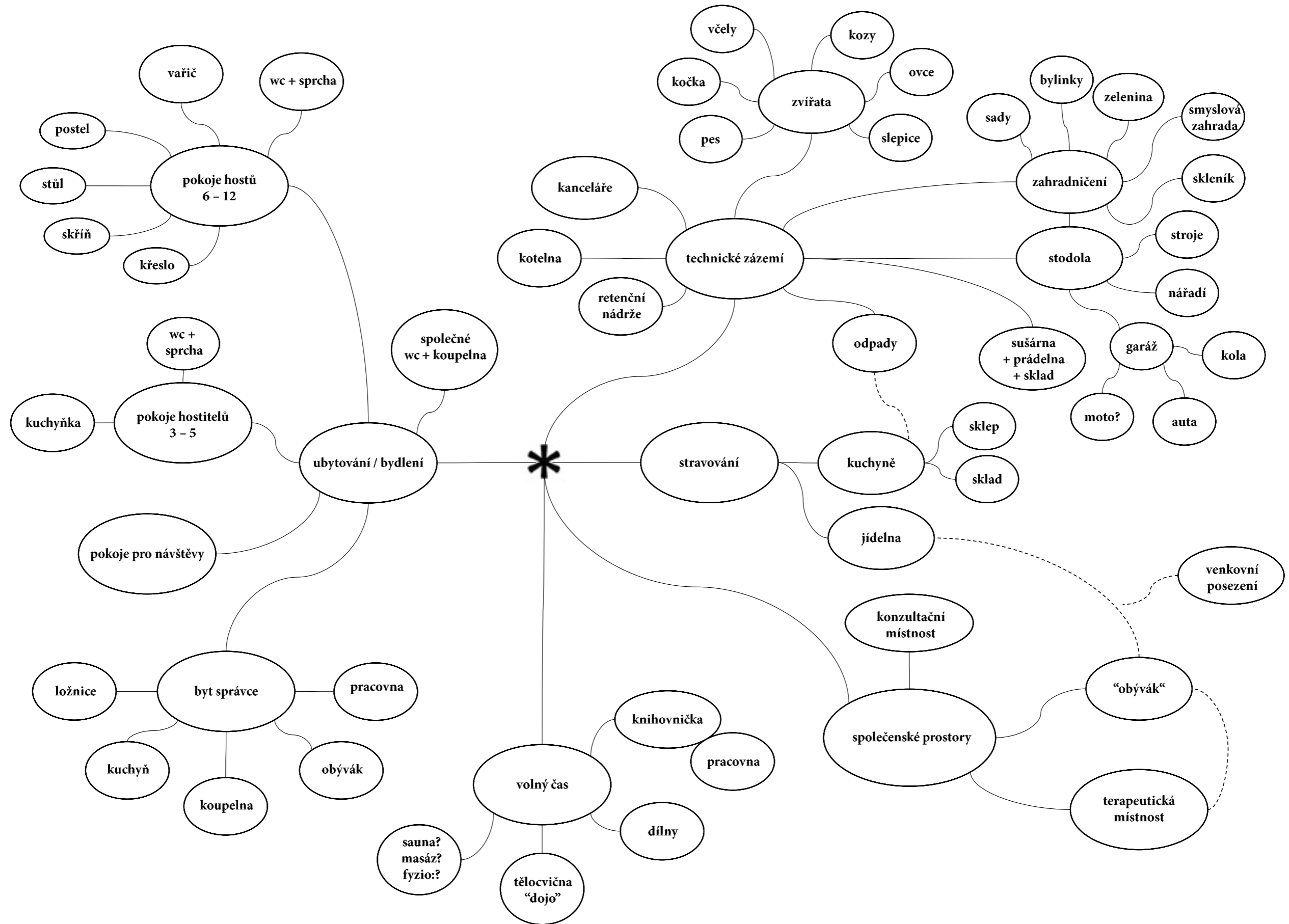
lidová architektura

Gion A. Caminada

~ NÁVRHOVÁ ČÁST ~

autorská zpráva

krajinářské řešení

Pro dům zotavení jsem dlouho a neúnavně hledal správné místo. Představoval jsem si nějakou idylickou, romantickou krajinu. Zenový klášter v horách? Roubenku v Krkonoších? Ne, našel jsem zbořeníště. Když jsem místo poprvé uviděl na fotkách, okamžitě mě chytilo za srdce. Nesejde na tom, že ze statku moc nezůstalo. Tady jde o tu krajinu kolem! Stačí ji jen nezničit, ale pokorně doplnit. Nejvíce práce už za mně v tomto udělali předkové, kteří stavbu do krajiny skvěle zasadili. Statek obsluhoval pole a louky rozléhající se na náhorní plošině, která je obehnaná skalními výchozy. Nejrovnější část terénu zde bylo sedlo mezi dvěma kopci. Ty navíc stavení chrání před silnými větry ~ na kopci je větrno, mírně pod kopcem je závětrí. Z kopců sem stéká voda, ale sedlo se svažuje ještě ve druhém směru. Tam ji moudří předci zachytili jednoduchou hrází a vytvořili přírodní retenční nádrž. K tomu do skály vyhloubili 50 m hlubokou studnu. A víc k životu nepotřebujete. Krajina vám dá vše. Celá terénní konfigurace vytváří takový chráněný vnitřní svět s výhledy do romantického Máchova kraje - Kokořínska.

architektonické řešení

Na tomto místě je okolní krajina významnější než samotný dům. Inspiruji se stavbami postavenými lidmi, kteří v ní žili. Volím raději kontextuální přístup než konceptuální. Snažím se však k inspiracím přistupovat kriticky a zhodnotit je i z hlediska kontextu doby. Věřím, že každé místo má svoji paměť. Ve svém návrhu chci místní stopu paměti spíše obnovit nežli přepsat. Proto jsem z různých variant hmotových návrhů nakonec vybral ten, který se z velké části překrývá s hmotou původních staveb. Domy většinou stavím na původní základy ~ zemina si také pamatuje. Stáje byly dříve protažené až na úroveň obytného domu a zakončené štítem. To vytvářelo silně barokizující formu dvou štítů v symetrické kompozici „U“. Na místě stáji jsem dům udělal kratší. Tím se propojily dva dříve izolované dvory a soubor tak více funguje jako jeden celek, zároveň však intimita menšího dvora zůstala nenarušena. Naopak jsem protáhl dům, který na stáje navazoval kolmo. Ten tak vytvoří s hlavní obytnou budovou zajímavější dialog a celou kompozici souboru více zkompatní při současném zachování otevřenosti do krajiny.

konstrukční řešení

Objekty I, IV a V jsou postaveny z masivní roubené konstrukce. Vychází z tradice roubených staveb na Kokořínsku avšak používá metodu moderního roubení ~ místo ručního tesání se používají BSH hranoly. Ty mají rozměry průřezu 120*200 mm a kladou se na sebe na principu širokých per a drážek. Rohové spoje nejsou řešeny tradiční rybinou, ale přeplátováním s mírným přesahem. Roubení je použito i na interiérové příčky. Stěny budou založeny na původních soklech z pískovcových „štuků“. Případně nerovnosti a chybějící kusy se doplní kameny přímo z místa. Je možné použití i pískovce nového. Zateplení bude provedeno z vnitřní strany roubené konstrukce 240mm dřevovláknitými deskami. Stropy jsou povalové z obdobných trámů, které se kladou na plocho, aby do sebe pasovaly drážkami. Takto seskládaný strop se spráhne 100mm železobetonovou deskou. Následně se položí 140 mm izolace a

na ni 50mm systémová deska podlahového vytápění zalitá 50 mm betonové mazaniny. Celá konstrukce je v podstatě dřevěná krabice z podobných prvků, která je zevnitř obalena dřevovláknitou izolací. Díky tomu ji mohu osadit na stávající sokly bez větších tepelných mostů. Konstrukčně jiný systém je zvolen pro stodolu a terapeutický domek. V případě stodoly (II) je to dřevěný skelet, který vyhovuje uspořádání tělocvičny. Terapeutický domek (IV) má vnější nosné obvodové zdivo ze kamenů a cihel, které se získají rozebráním nestabilních zdí původních staveb. Z vnitřní strany se takto ručně „přeskládané“ zdivo zpevní vrstvou železobetonu a z vnitřní strany zateplí a obloží dřevem. Krovky jsou sedlové se sklonem 45° (objekt III - 40 °). Konstrukčně se bude jednat o moderní hambálky. U objektů I a IV je krov osazen asymetricky tak, aby přesah kryl pavlázky.

materiálové řešení

Materiál je velice podstatnou částí mého konceptu: masivní dřevostavba ~ „jakoby to byla jedna hmota dřeva s vyřezanými pokoji“. Dřevěné je vše, od podlahy až po strop. I na střeše je dřevo - modřínový štípaný šindel. Podle některých studií je ideální poměr mezi dřevem a jinými pohledovými materiály v interiéru cca 50%. Ano, na trvalé bydlení by to bylo opravdu až moc dřeva. Šestiměsíční zotavovací pobyt, během kterého jste obklopeni útulným a příjemným dřevem je však něco jiného. Nejlepším doplňkem dřeva je druhý nejobvyklejší přírodní materiál ~ kámen. V oblasti se nachází pískovcové lomy, ze kterých naši předkové vyráběli stavební kvádry - tzv. štuky. Na místě jsou dochované základové zdi, sokly, pilíře a hlavně sklepy, ve kterých se uplatnily největší bloky. Zdivo původních domů bylo smíšené, najdeme zde i jiné druhy kamene a cihel. Dalším skvělým prvkem, které místo poskytuje jsou prahy, na které se používalo tvrdšího pískovce. Ve svém návrhu je používám jako horní vrstvu, která se položí na některé stopy a pozůstatky soklů a nabídne tak pohodlné sezení u zdí domů nových. Počítám s přirozeným stárnutím dřeva vlivem počasí. Za nějakou chvíli tak budou domy zvenku šedé, ale ne nudně šedé! Jinak zešedne modřínová střecha, jinak smrkové roubení a jinak štíty z prkenných záklopů. Jinak dřevo zešedne na návětrné straně a jinak pod přesahy. Jinak pod parapety a jinak na okenicích. Kámen je sice také šedý, ale pískovec více do okru, navíc má jinou strukturu, ve které je navíc zapsáno zhruba 150 let času od vzniku statku. V interiéru však dřevo zůstane krásně barevné a jemné. Z venku vás ochrání, uvnitř vás zahřeje a pohladí. Jeden materiál - tolik podob.

technické a provozní řešení

V celém souboru je kladen důraz na udržitelnost a soběstačnost, tak, jak to dříve bylo u lidových a venkovských staveb běžné. Primární zdroj energie objektu je sluneční energie. Nevyužívám však fotovoltaických panelů, jejichž efektivita a návratnost jsou diskutabilní, o jejich likvidaci nemluvě. Používám technologii, která dokáže ve svých „bateriích“ udržet nakumulovanou sluneční energii na nekonečně dlouhou dobu ~ dřevo! Objekt je obklopen lesem, proč ho tedy nevyužít? Na některých místech rozsáhlého pozemku můžeme pěstovat i rychle rostoucí dřeviny na biomasu. Dřevo bude ohřívat ko-

tel, ze kterého bude rozvedno podlahové topení, kterému stačí nižší teplota vody. Druhým zdrojem tepla budou akumulární kamna v obytné místnosti. Třetím zdrojem tepla v zimě se při nižším slunci stane i akumulární stěna v zimní zahradě. Masivní dřevostavba s velkou tloušťkou izolace teplo dobře udrží a během dne bude mít menší výkyvy. (součinitel prostupu tepla obvodové zdi objektu I: U=0.13 W.m⁻².K⁻¹ vyhoví pasivnímu standardu U_N= 0.18 W.m⁻².K⁻¹ dle ČSN 73 0540-2:2011). Trvale vytápěné budou pouze objekty I a IV. Ostatní se budou pouze temperovat. Chlévy jsou jen zaizolované, bez vytápění. Keramická dílna se částečně zahřeje při vypalování, v tělocvičně se zahřejete pohybem.

Potřebu vody nepokryje pouze stávající studna, bude potřeba vytvořit několik dalších vrtů. Ke splachování a úklidu bude použita voda dešťová, která bude shromažďována v retenčních nádržích umístěných ve stávajících sklepech nebo pod terémem v nezámrazné hloubce. Dešťovou vodu lze sbírat i z dalších ploch kromě střech ~ např. drenážně filtračním systémem pod šterkovými trávníky.

Odpadní šedou vodu z objektu bude možno pustit přímo do kořenové čistírny, která bude vyspádována směrem do obnoveného retenčního jezírka. Ostatní odpadní vody před KČOV ještě projdou čtyřkomorovým septikem. Větší efektivitu se dosáhne instalací separačních toalet. Instalací ejektortanku navíc můžeme ředit moč v poměru 1:8 s dešťovou vodou a použít ji k zalévání zahrady.

Objekt je napojen na stávající elektrické vedení. Pro osvětlení budou zvoleny úsporné žárovky v odstínu teplé bílé. Zdroje světla budou v souladu s principem cirkadiánního rytmu - přes den silnější bílé světlo ze shora, navečer tlumené oranžové světlo svítící od země.

bilance

celková plocha pozemku:	9 350 m ²
plchoha stavebního pozemku	3 752 m ²
zastavěná plocha:	1378 m ³
obestavěný prostor:	16 000 m ³
HPP celkem:	2972 m ²
HPP ubytování:	1604 m ²

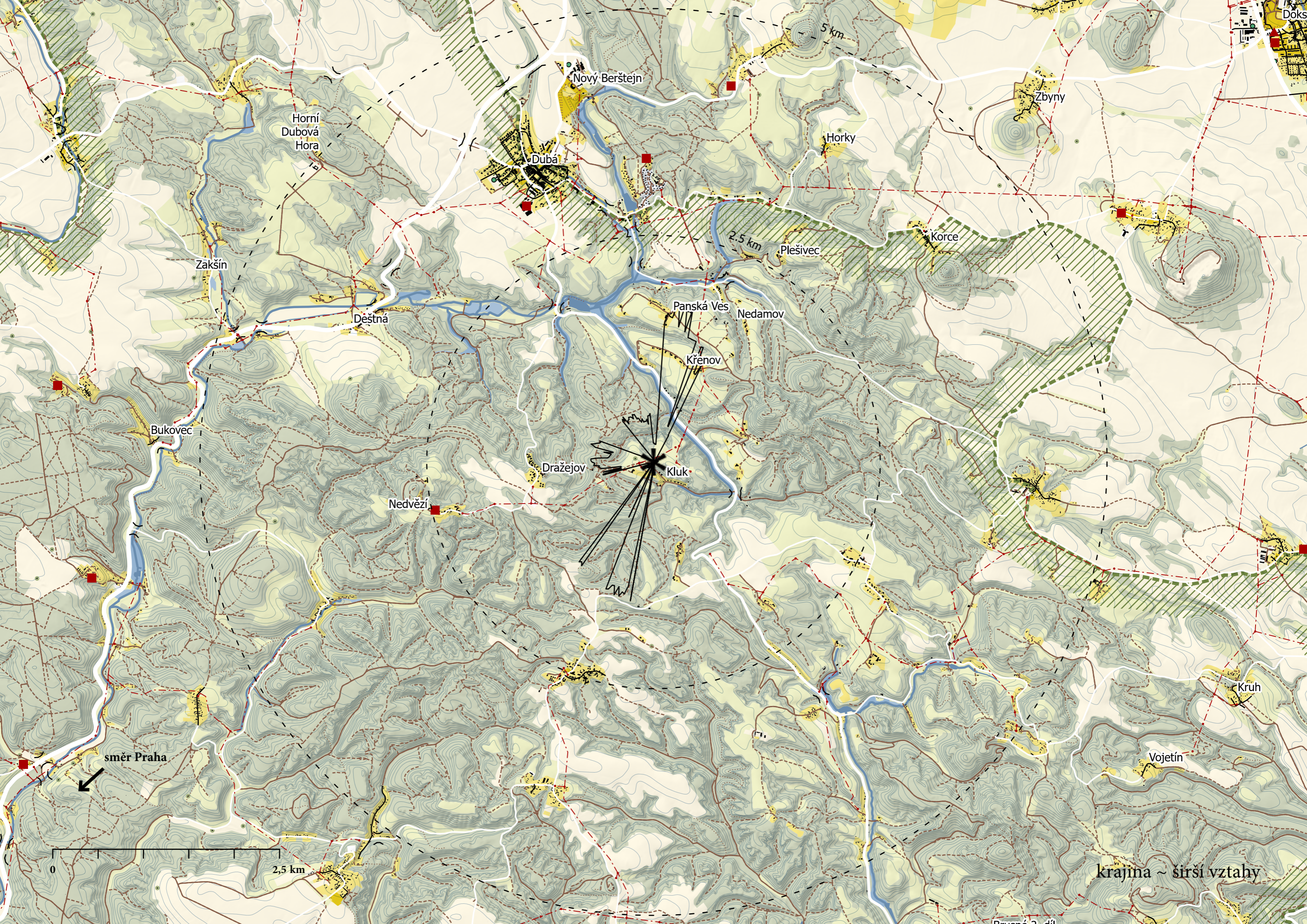
kapacita: max 32 osob

z toho
~ pokoje: 20 lůžek celkem
16 jednolůžkových
3 dvoulůžkové
1 bezbariérový

~ pokoje pro návštěvy a jiné hosty
či pro personál: 12 lůžek celkem
2 dvoulůžkové
2 dvou-až-třilůžkové
2 apartmány

~ byt správce: 3+kk ~ 78 m²

Nový Berštejn

Zbýny

Horní
Dubová
Hora

Důba

Horky

Zakšín

Deštná

2.5 km

Plešivec

Korce

Panská Ves

Nedamov

Křenov

Dražejov

Kluk

Nedvězí

Bukovec

směr Praha

0

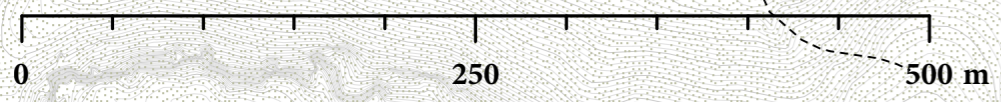
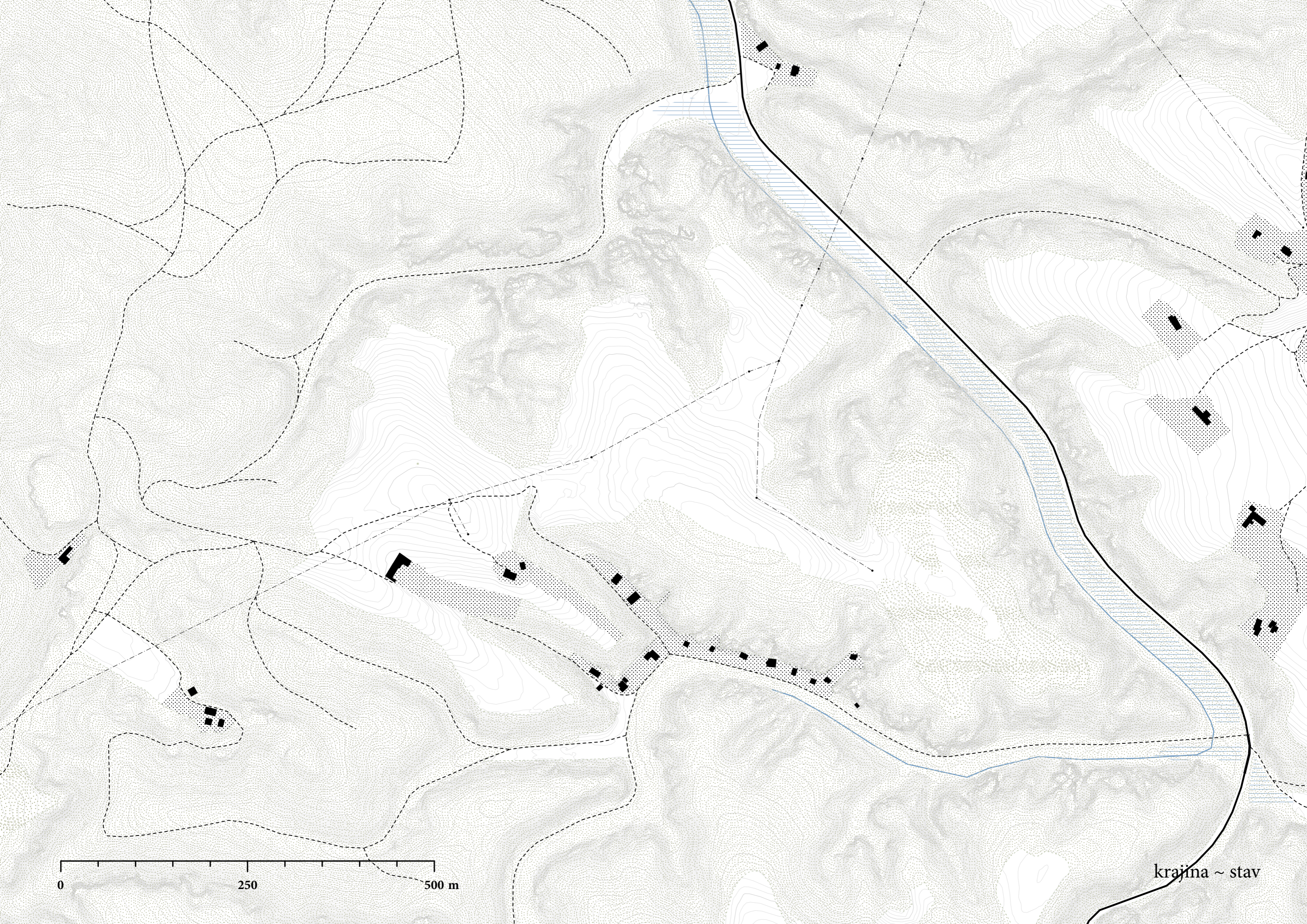
2,5 km

Kruh

Vojetín

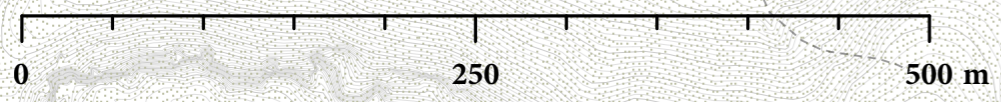
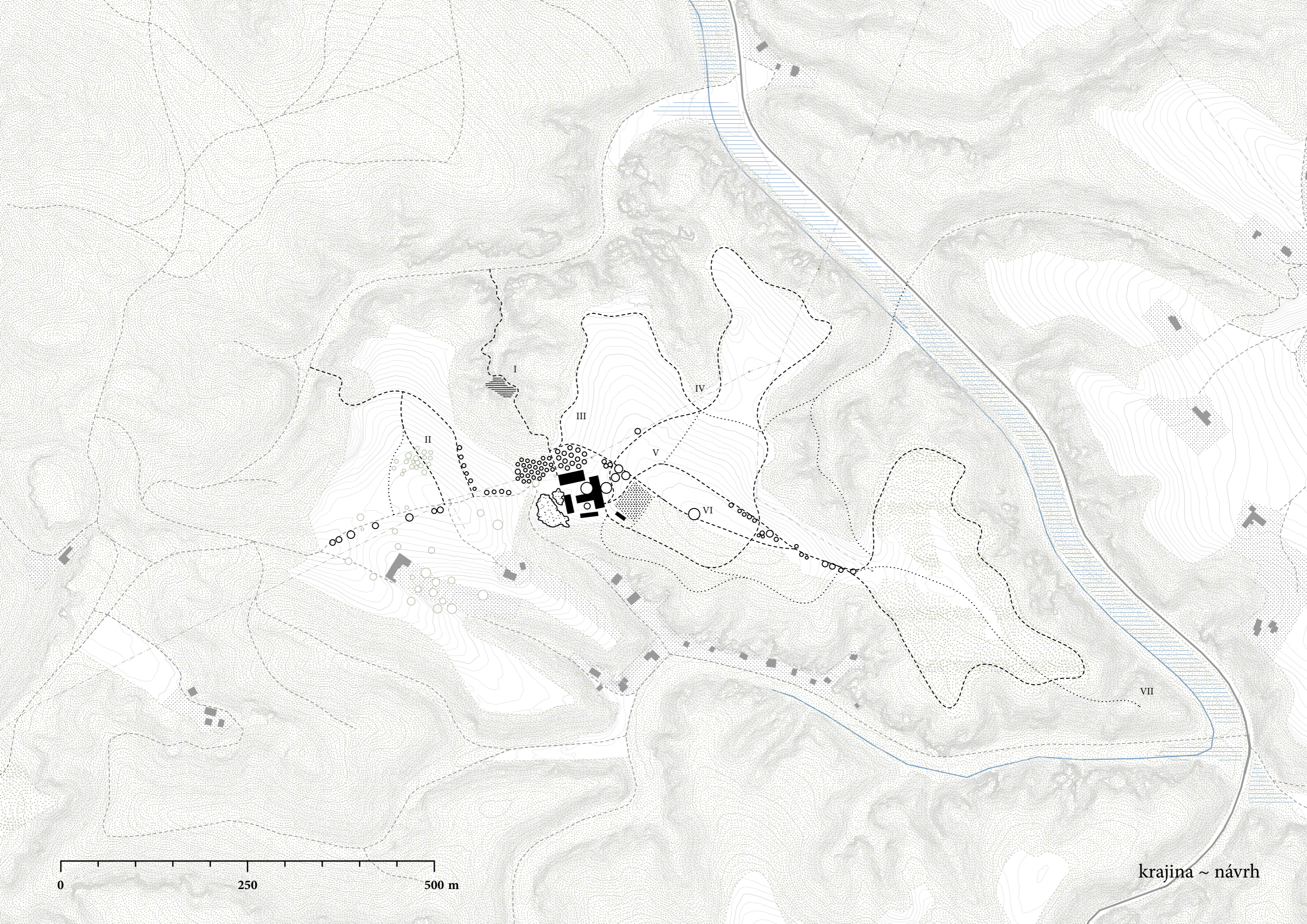
krajina ~ širší vztahy

krajina ~ stav

krajina ~ návrh

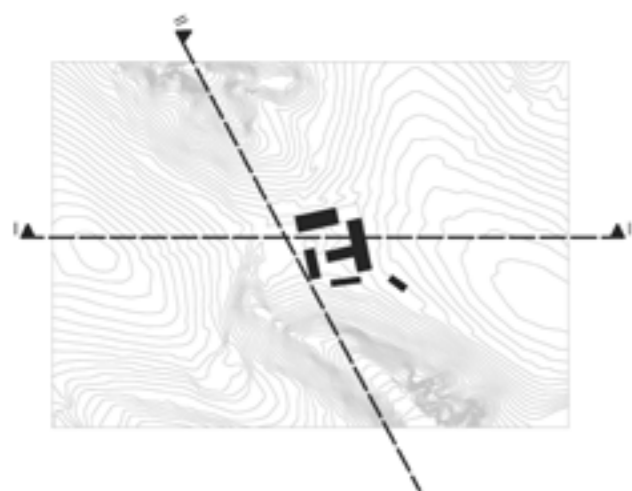
II

II

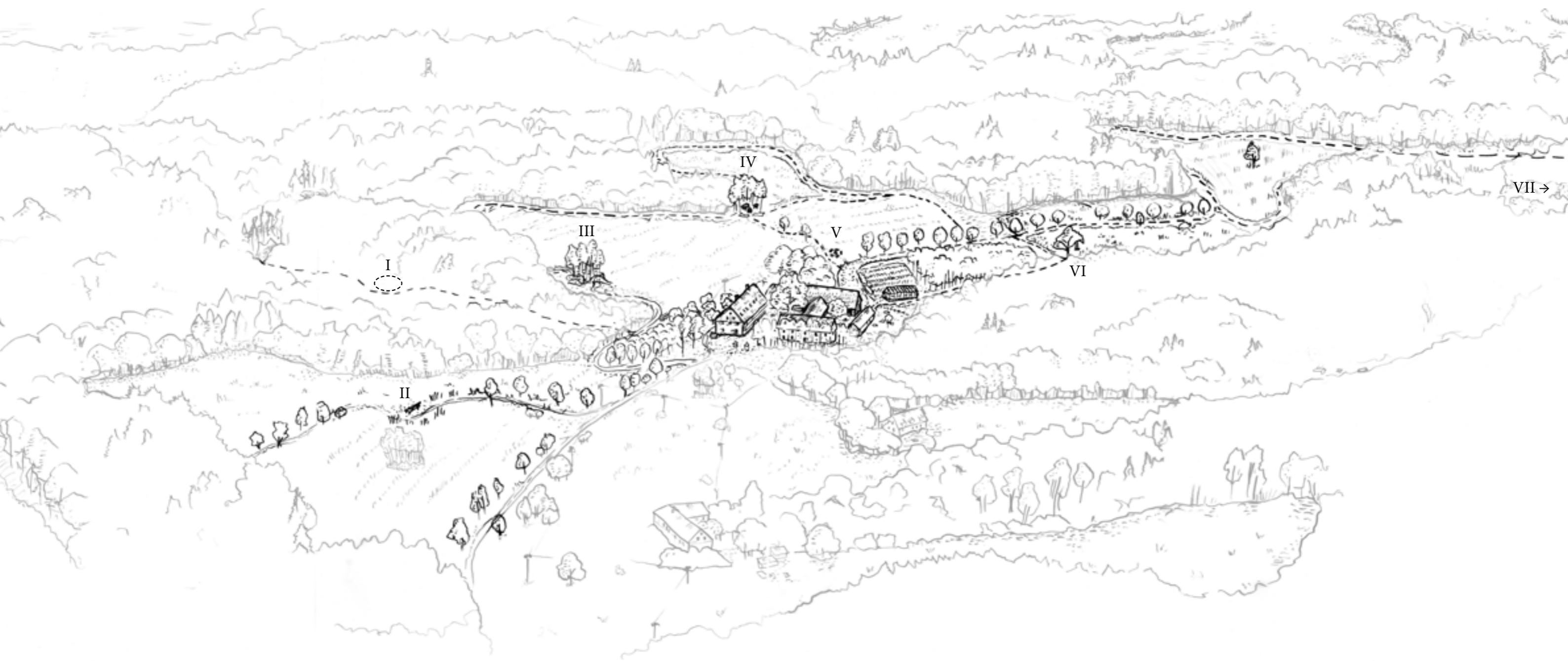
I

I

krajina ~veduty

I - retenční jezírko

II - vyhlídka

III - meditační hájek

IV - „obývací“

V - ohniště

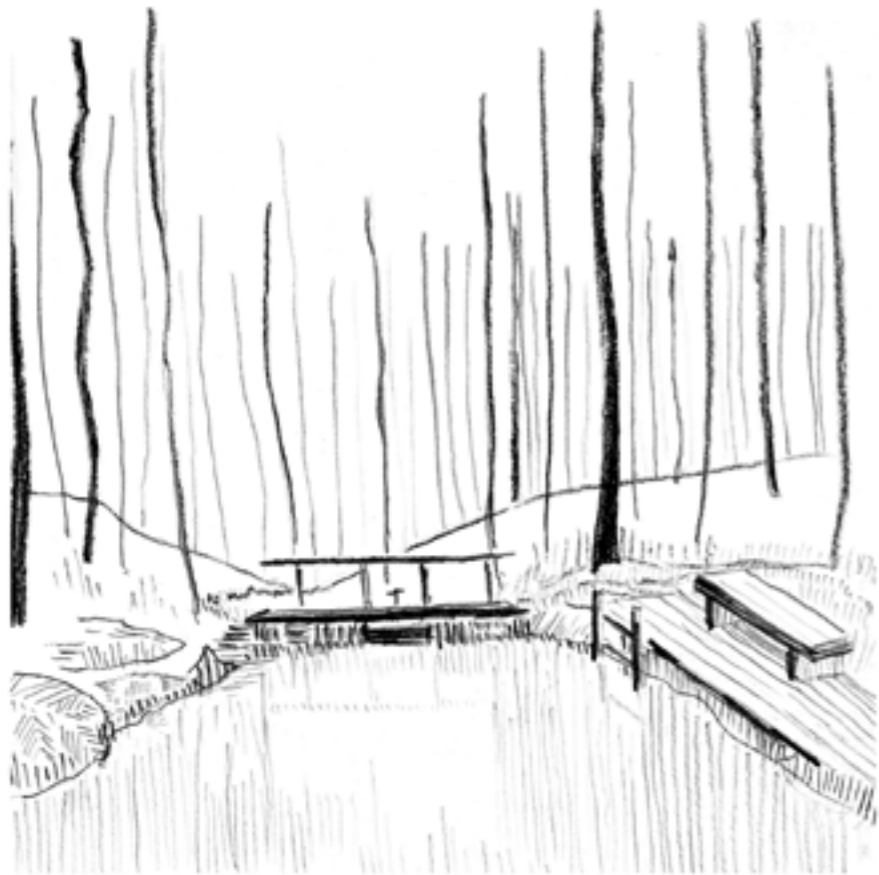
VI - houpačka pod dubem

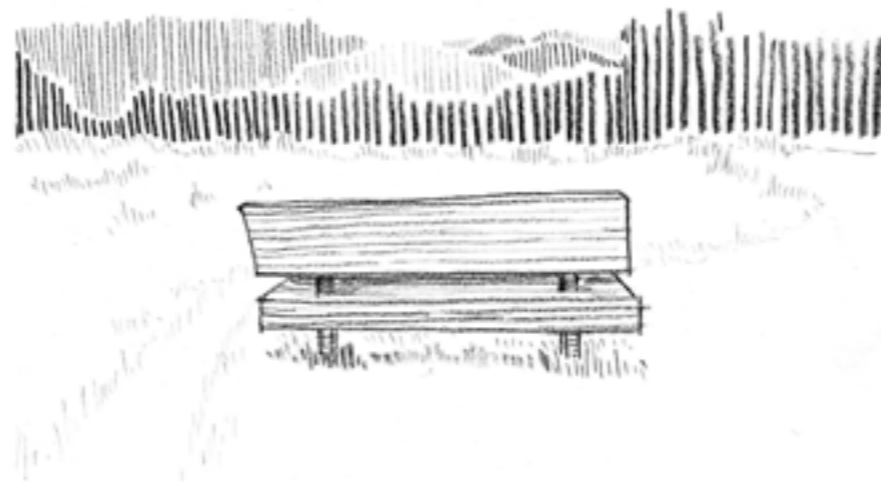
VII - zřícenina Kluk

obytná krajina ~ nadhled

I - retenční jezírko

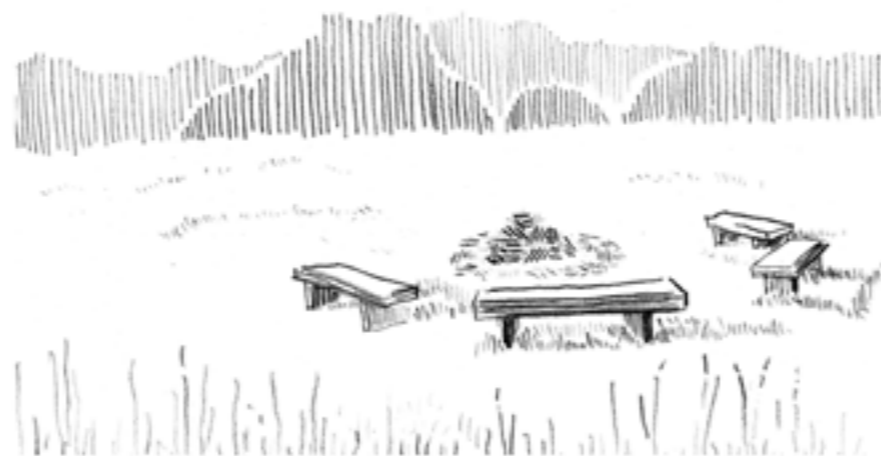
II - vyhlídka

III - meditační hájek

IV - „obývací“

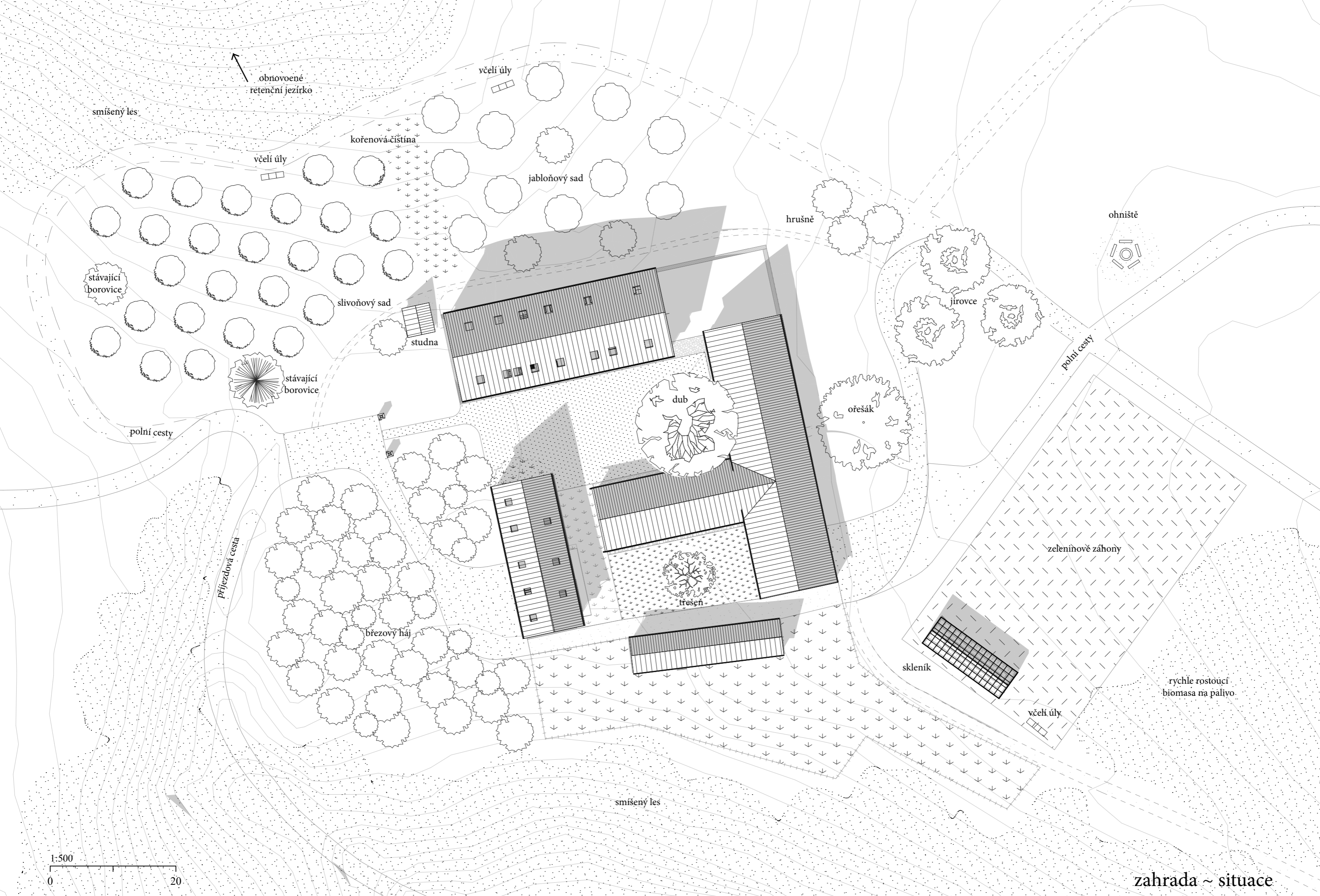
V - ohniště

VI - houpačka pod dubem

obytná krajina ~ místa

1:500
0 20

zahrada ~ situace

soliterní

skupinové

doplňkové

zeleninová zahrada + skleník

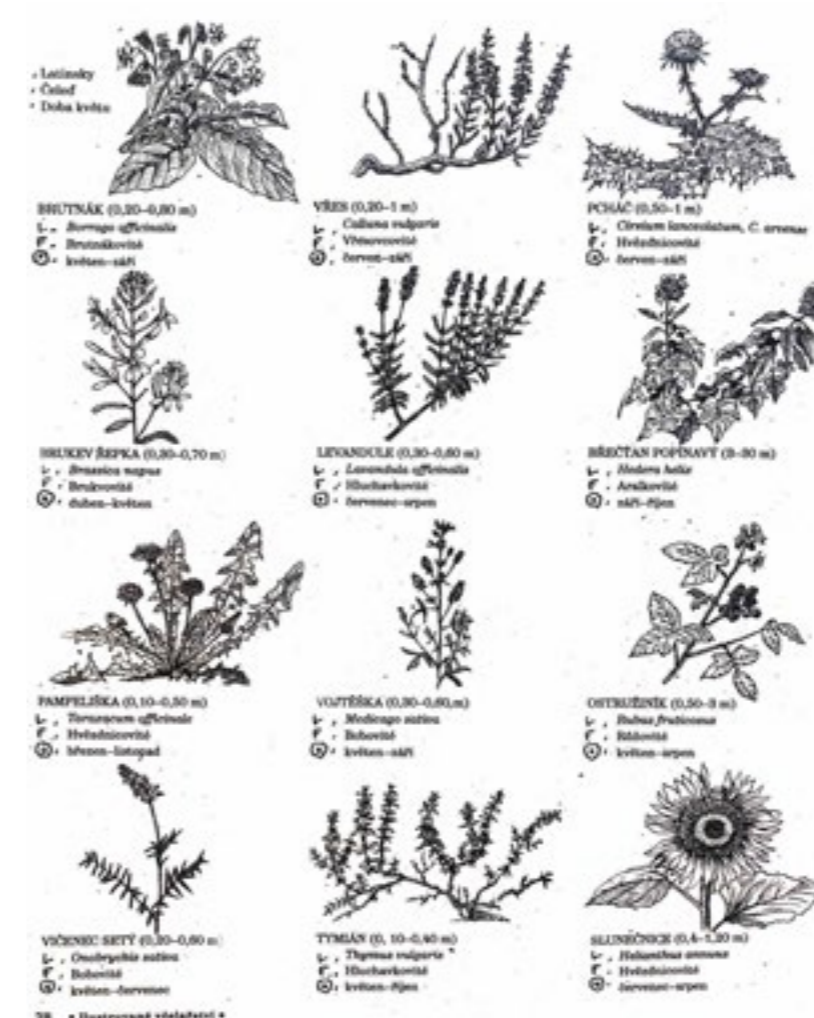
brambory, mrkev, petržel, celer, řepa, křen, saláty, zelí, brokolice, květák, rajčata, papriky, okurky, dýně, ...

bylinková zahrada

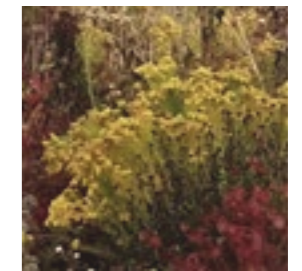
léčivé bylinky
mateřídouška, máta, meduňka, heřmánek, šalvěj, yzop, sléz, ostropestřec, měsíček, kozlík, třezalka, jitrocel, ...

kuchyňské bylinky
pažitka, petržel, kopr, dobromysl, majoránka, rozmarýn, bazalka, ...

medonosné byliny

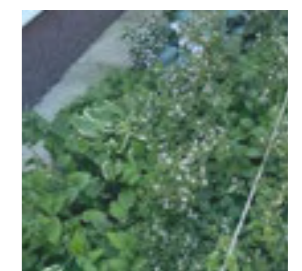
trvalkové záhony (Průhonické autoregulační směsi)

“Domácí květnice“

“Stinné kouzlo“

“Stinný šepot“

pozn.: potenciální přirozená vegetace odpovídá acidofilním bučinám a jedlilnám ~ Luzulo-Fagion sylvaticae

zdroj ilustrací: GUSTIN, 2010

ptačí perspektiva ~ stav

ptačí perspektiva ~ návrh

stav cca z 50. let

současný stav

návrh

dům ~ srovnání

průčelní pohled na samotu

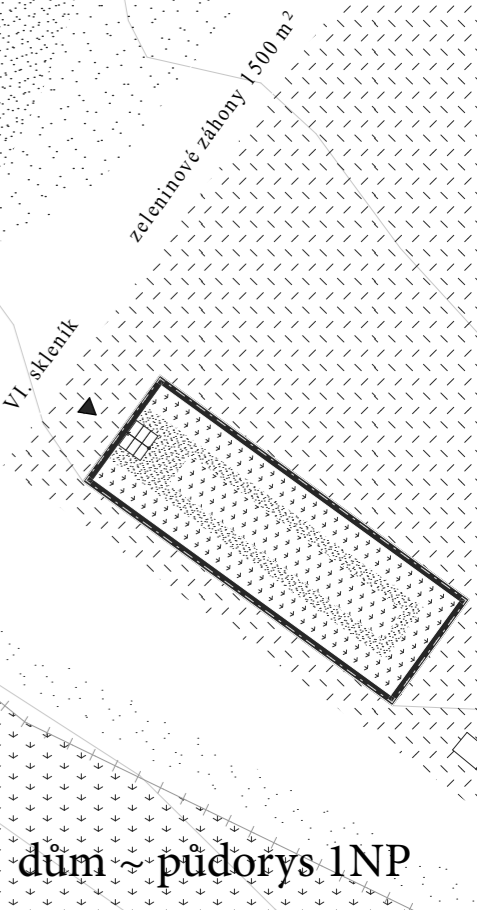
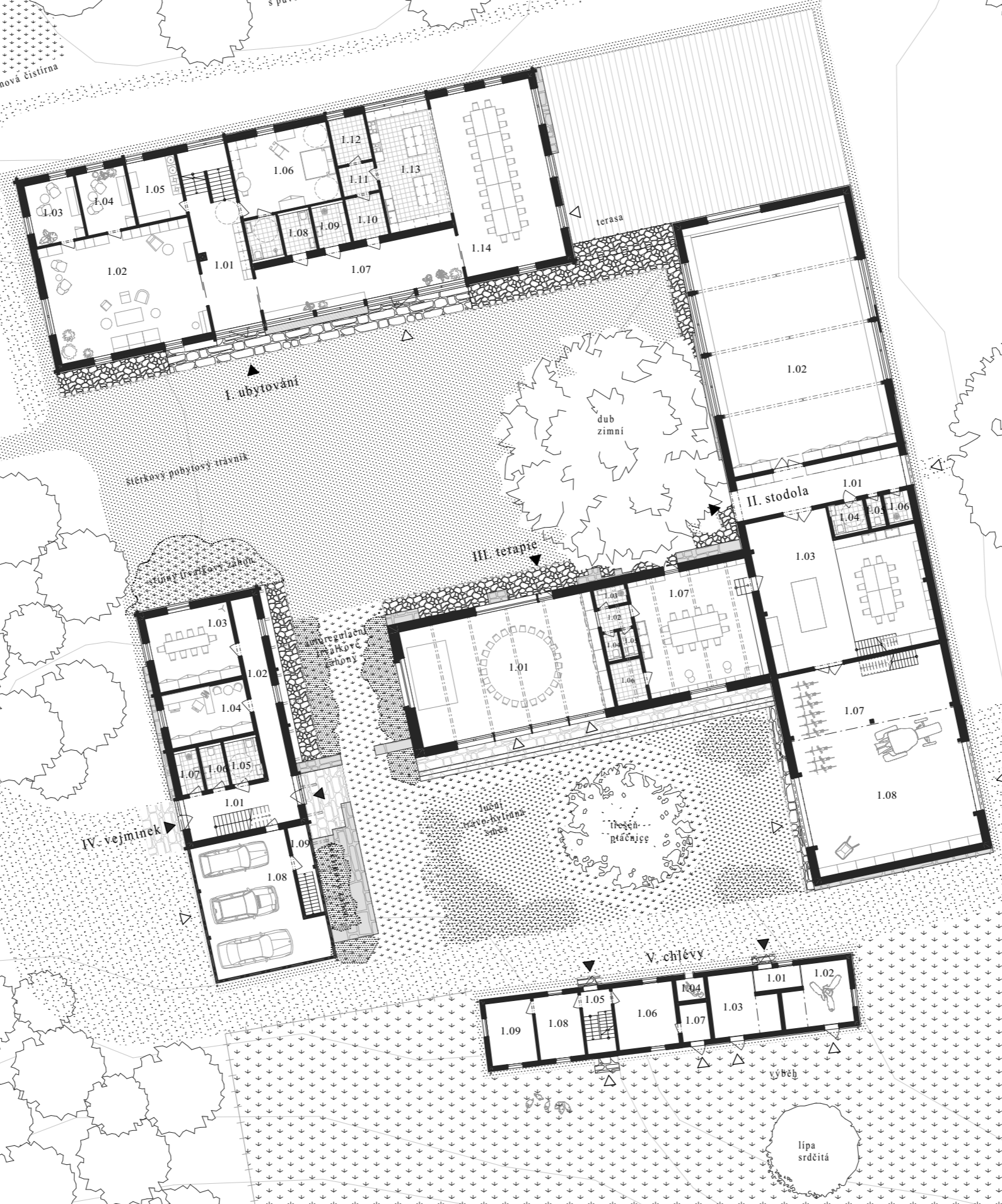
I - ubytování		
1.01	hala	36,00
1.02	obytná místnost	72,55
1.03	konzultační místnost	12,64
1.04	konzultační místnost	12,40
1.05	prádelna	12,36
1.06	bezbariérový pokoj	31,76
1.07	bezbariérové wc	5,43
1.07	zimní zahrada	43,44
1.08	wc	5,20
1.09	úklidová místnost	5,43
1.10	sklad	6,30
1.11	sklad	4,35
1.12	spíž	6,76
1.13	kuchyň	31,12
1.14	jídélna	74,69
		360,43 m ²

II - stodola		
1.01	zavětrí	21,16
1.02	tělocvična	161,52
1.03	truhlářská dílna	90,44
1.04	bezbariérové wc	4,40
1.05	wc	2,00
1.06	úklidová místnost	3,20
1.07	perna	67,06
1.08	mlát	67,85
		417,63 m ²

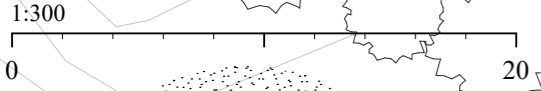
III - terapie		
1.01	terapeutická místnost	92,70
1.02	předsínka	2,84
1.03	úklidová místnost	2,42
1.04	wc	1,61
1.05	wc	1,60
1.06	technická místnost	5,50
1.07	keramická dílna	57,19
		163,86 m ²

IV - vejmínek		
1.01	hala	20,71
1.02	chodba	17,40
1.03	zasedací místnost	25,44
1.04	kancelář	18,02
1.05	bezbariérové wc	5,54
1.06	wc	3,92
1.07	úklidová místnost	3,95
1.08	garáž	55,78
1.09	vstup do sklepa	7,15
		157,91 m ²

V - chlévy		
1.01	zádveří	4,13
1.02	ovce	15,32
1.03	kozy	14,92
1.04	psí bouda	2,52
1.05	hala	7,52
1.06	zázemí pro zvěrolékaře	15,36
1.07	karanténa	4,32
1.08	zázemí	11,52
1.09	včelín	11,76
		87,37 m ²
		1 187,20 m ²

dům ~ půdorys INP

I - ubytování		
0.01	TZB + kotelna + nádrž	106,02
III - terapie		
0.03	nádrž na dešťovou vodu	78,29
IV - vejmínek		
0.01	TZB	55,89
V - chlévy		
0.01	schodiště	7,51
0.02	kurník	11,66
0.03	husník	12,11
		271,48 m²

1:300
0 20

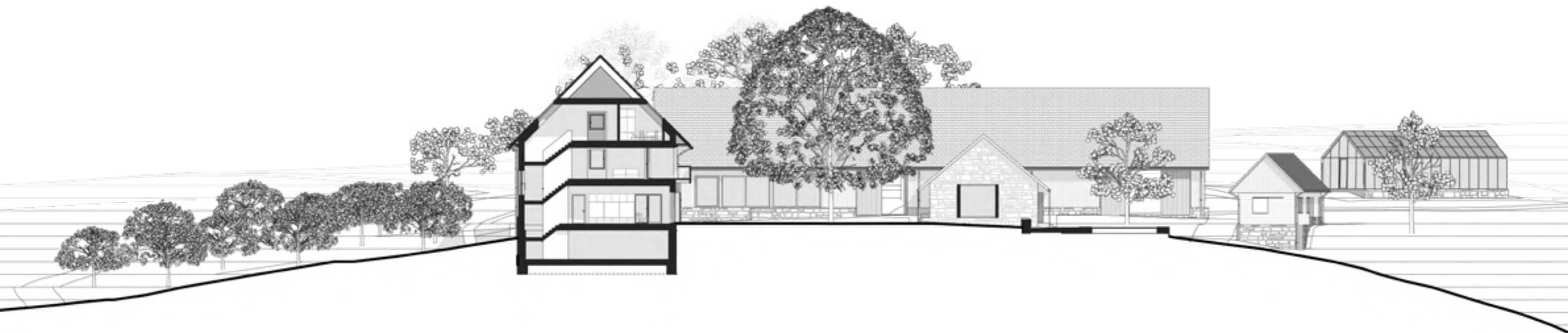
dům ~ půdorys 1PP

pohled z březového hájku

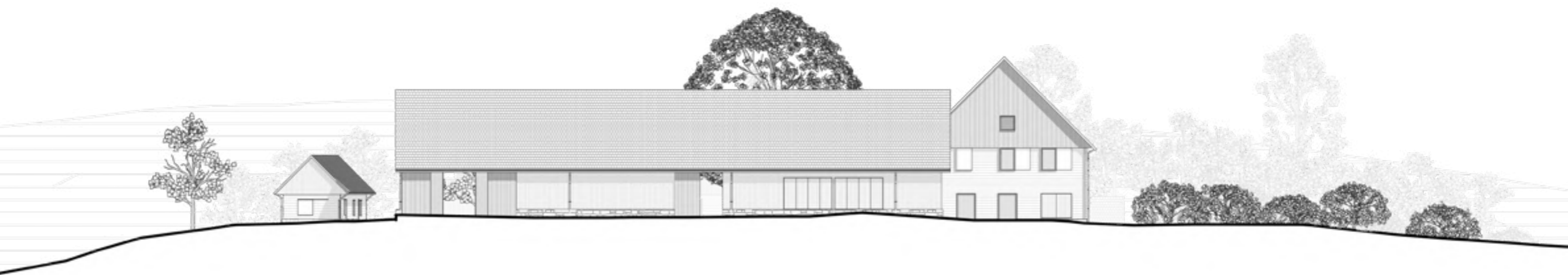

1:300
0 20

řezopohledy ze západu

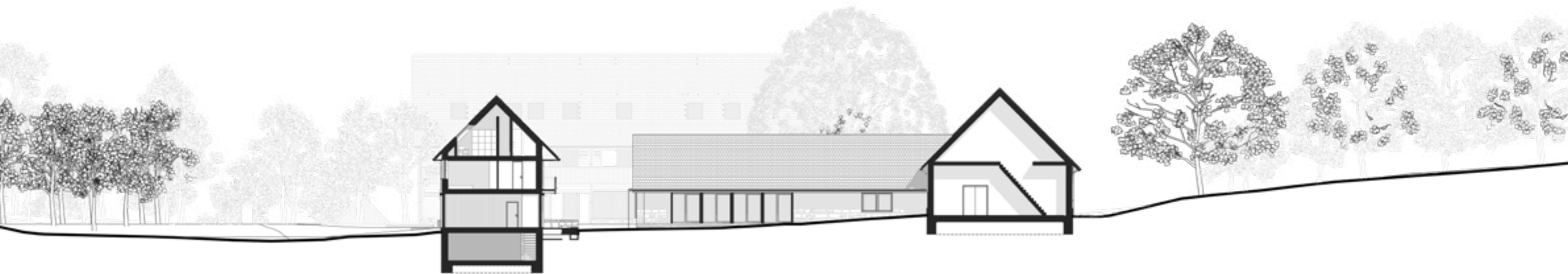

1:300
0 20

řezopohledy z východu

1:300
0 20

řezopohledy z jihu

1:300
0 20

řezopohledy z jihu a ze severu

pohled ze švestkového sadu

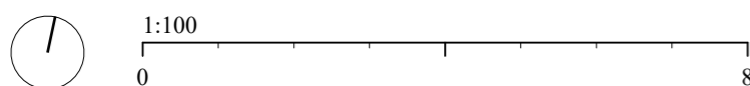

pohled na krajinu za branou

2.01	schodišťová hala	29,45	2.09	pokoj	15,27
2.02	chodba	25,36	2.10	pokoj	15,27
2.03	chodba	50,27	2.11	pokoj	15,39
2.04	pokoj	15,57	2.12	pokoj	15,27
2.05	pokoj	15,57	2.13	pokoj	15,16
2.06	pokoj	15,27	2.14	pokoj	15,57
2.07	pokoj	15,27	2.15	pokoj	15,57
2.08	pokoj	15,27			303,91 m²

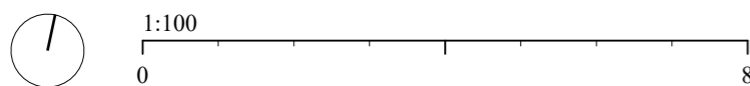

ubytování ~ půdorys 2np

- 3.01 schodišťová hala
- 3.02 chodba
- 3.03 knihovna s pracovním
- 3.03 vana
- 3.04 vana
- 3.05 fyzioterapie
- 3.06 pokoj dvoulůžkový
- 3.07 pokoj
- 3.08 pokoj
- 3.09 pokoj jednolůžkový
- 3.10 pokoj
- 3.11 pokoj
- 3.12 pokoj

severní pokoj

podkrovní pokoj

enfiláda: obývací ~ hala ~ zimní zahrada ~ jídelna ~ terasa

terapeutická místnost

louka za stodolou

tělocvična ~ „dojo„

pohled z pavláčky na terapeutickou místnost

průchod stodolou ke skleníku a zahradě:
~ nalevo vstup do tělocvičny ~ napravo vstup do dílny ~ na ose ořešák

skleník

nalevo terapeutická místnost ~ napravo chlévy ~ na ose třešeň ~ za ní stodola a skleník

dvůr s pobytovým štěrkovým trávníkem

~ ZÁVĚR ~

Díky panu profesoru Girsovi za velmi cenné zkušenosti. Díky paní Špalkové za její čas a užitečné rady. Díky panu Čtverákovi za jeho nadšení a nasazení. Díky panu Hořánkovi za předání příběhu místa, za informace a postřehy, které bych se dozvídal jen stěží, také za historické fotografie i za ty současné z vrtulníku. Díky své rodině a kamarádům za důležitou oporu.

Zadání diplomové práce

Mgr. program navazující

jméno a příjmení: Štěpán Macek
 datum narození: 16.8. 1996
 akademický rok / semestr: 2024/25 ZS
 studijní program: Architektura, urbanismus a krajinářská architektura
 ústav: 15114 Ústav památkové péče
 vedoucí diplomové práce: prof. Ing. arch. akad. Arch. Václav Girsá
 vedoucí krajinářské části: Ing. arch. Hana Špalková
 odborný asistent: Ing. arch. Martin Čtverák
 téma diplomové práce: MÍSTO ZOTAVENÍ – SAMOTA KLUK

zadání diplomové práce:

1/ popis zadání projektu a očekávaného cíle řešení

Tématem této diplomové práce je terapeutická krajina a architektura s fokusem na duševní zdraví. Konkrétně se student zaměří na nově vznikající službu: *dům zotavení*.

Úkolem je vypracovat krajinářsko-architektonickou studii v lokalitě, kterou si pro zadané téma diplomant vybral v rámci diplomního semináře; navrhnout místo zotavení, tedy dům včetně související krajiny – vnější i vnitřní. Centrem zvolené lokality je zřícenina zemědělské usedlosti v osadě Kluk. Ta se nachází na Kokořínsku, v katastrálním území Dražejov v obci Dubá. Bývalý barokní statek stojí o samotě na lučnaté náhorní plošině obehnané lesy a pískovcovými skalními útvary. Sestával ze dvou domů a stodol, které byly půdorysně uspořádány do tvaru písmene U. Na štítu nesl letopočty 1868 a 1938. Po kolektivizaci v 60. letech zůstal opuštěn a rychle zchátral. Dnes zde najdeme pouze pobožené zdi, povalující se pískovcové kvádry, sklepy, studnu a stoletý ořešák. Nejcennější je však samotné místo, jeho charakter, atmosféra a okolní romantická krajina Karla Hynka Máchy.

Cílem je prozkoumat historické hodnoty a potenciál daného místa a krajiny pro proces zotavení, navrhnout architektonické řešení samotného domu citlivě reagující na historickou vrstvu a krajinný kontext, a to včetně programu nejen pro samotný dům, ale i pro okolní krajinu

Otázky: terapeutický potenciál krajiny, estetika, materialita a obraz domu zotavení, intenzita a velikost, otevřenost a uzavřenost, tradiční a moderní, individuální a kolektivní, původní a vložené, vnitřní a vnější

Vrstvy: stavba pro sociální služby, kontextuální architektura, kritický regionalismus, fenomenologie, udržitelnost – environmentální, sociální, ekonomická; soběstačnost, obytná krajina, terapeutická krajina, památková obnova

Otázky a vrstvy jsou vstupní, slouží jako doporučení, čím se v projektu zabývat. Očekávána je reakce, případné popření teze a vystavění teze vlastní. Úloha je akademická. Diplomant není vázán platnými předpisy, vyhláškami, normativy a regulativy v místě (ÚP, PSP).

2/ zadání a konkrétně specifikovaný stavební program

Návrh se bude zabývat novým využitím troskek bývalého hospodářského dvora. Od práce je očekáván rozsah od krajinného a urbánního celku až k architektonickému detailu.

Hlavním kamenem programu je léčebné zázemí včetně ubytování pro klienty a odborný personál složený z psychologů, psychiatrů a peer pracovníků. Očekává se doplnění dalšími nezbytnými funkcemi (např. terapeutické/ konzultační/ společenské místnosti, dílny, kuchyně, zázemí atd.), ale také využití ozdravného pobytu v okolní krajině. Sestavení programu bude probíhat prvních čtrnáct dní semestru a je úkolem diplomanta. Program bude sestavený nejen pro samotný dům, ale i pro celý areál a ideově i pro okolní krajinu. Součástí práce je návrh souvisejících exteriérových ploch a jejich krajinářských úprav (v rozsahu malého až středního měřítká).

3/ popis závěrečného výsledku, výstupy a měřítká zpracování (pozn¹)

- situace širších vztahů / 1:5000 – 1:10 000
- návrhová situace a kontextuální řezy / 1:500 – 1:1000
- půdorysy, řezy, pohledy / cca v podrobnosti 1:100
- vybrané architektonické detaily / 1:10 – 1:20
- vizualizace exteriérové a interiérové / min. 6 záběrů
- průvodní zpráva v obvyklém členění a rozsahu (autorský text, urbanistické a krajinářské řešení, architektonické řešení, konstrukčně technické řešení, dispoziční a provozní řešení)

Všechny části diplomního projektu budou odevzdány v souladu s uveřejněným dokumentem o průběhu diplomové práce v zimním semestru 2024 a budou obsahovat všechny jím předepsané náležitosti, a to přihlášku, zadání, 2x knihu formátu A4, plachtu celkové plochy 4xA1, a model (specifika dle zadání).

pozn1 : uvedená měřítká jsou jako úzus rozlišení, jejich skutečná tisková velikost na papíře (resp. pdf) může být v menším měřítku nebo bez měřítká s uvedením grafického měřítká

4/ seznam dalších dohodnutých částí projektu

Fyzický model celého areálu / 1:100 – 1:500

Datum a podpis studenta

19.9.24 *Št. Macek*

Datum a podpis vedoucího DP

19.9.24 *Špalková*

Datum a podpis vedoucí DP

Špalková

Datum a podpis děkana FA ČVUT

registrováno studijním oddělením dne

19/9/2024 *Kruš*

I. Hlaváček

ČESKÉ VYSOKÉ UČENÍ TECHNICKÉ V PRAZE

FAKULTA ARCHITEKTURY

AUTOR, DIPLOMANT: Štěpán Macek

AR 2024/2025, ZS

NÁZEV DIPLOMOVÉ PRÁCE:

MÍSTO ZOTAVENÍ ~SAMOTA KLUK~ (ČJ)

PLACE OF RECOVERY ~SECLUSION KLUK~ (ENG)

JAZYK PRÁCE: ČEŠTINA

Vedoucí práce:	Ing. arch. Akad. Arch. Václav Girsá, Ing. arch. Hana Špalková Ústav: 15114 Ústav památkové péče
Oponent práce:	Ing. arch. Karel Kuča
Klíčová slova (česká):	Zotavení, terapie, krajina, obnova, dřevostavba, roubenka, Kokořínsko, Dubá
Anotace (česká):	Dům vždy sloužil člověku jako útočiště před vnějším světem. Nyní žijeme v době, kdy nám naopak krajina může poskytnout útočiště před naším světem vnitřním. Diplomová práce navrhuje koncept místa zotavení v přírodním prostředí Máchova kraje. Projekt zkoumá potenciál místa ~domu i krajiny~ pro proces zotavení. Útočiště je zde chápáno v širším smyslu ~ prostor nejen pro samotu, klid a reflexi, ale také pro komunitní sdílení a terapii v kontextu přírody. Krajina se zde stává aktivním terapeutickým prvkem, nabízejícím možnosti pro kontemplaci a znovunalezení vnitřního klidu.
Anotace (anglická):	The house has always served man as a refuge from the outside world. Now we live in a time when the landscape can provide us with a refuge from our inner world. The thesis proposes a concept of a place of recovery in the natural environment of the Macha region. The project explores the potential of place ~architecture and landscape~ for the recovery process. The retreat is understood here in a broader sense ~ a space not only for solitude, peace and reflection, but also for community sharing and therapy in the context of nature. The landscape here becomes an active therapeutic element, offering opportunities for contemplation and rediscovery of inner peace.

Prohlášení autora

Prohlašuji, že jsem předloženou diplomovou práci vypracoval samostatně a že jsem uvedl veškeré použité informační zdroje v souladu s „Metodickým pokynem o etické přípravě vysokoškolských závěrečných prací.“

V Praze dne 13.1. 2025

podpis autora-diplomanta

literatura

BUREŠ, Pavel; BERKOVÁ, Jana; FÁBIK, Ernest; HANZLÍKOVÁ, Markéta; HAVLÍČKOVÁ, Miloslava et al. Lidové stavby Stře-dočeského kraje. Slavné stavby. Praha: Foibos Books, 2020. ISBN 978-80-88258-24-7.

CIGLER, Matyáš. Dřevo!. Praha: Pro Premium Media Group, 2022. ISBN 978-80-908023-8-4.

CÍLEK, Václav. Krajiny vnitřní a vnější. 2. doplněné vyd. Praha: Dokořán, 2005. ISBN 80-7363-042-7.

CLIFFORD, M. Amos. Průvodce lesní terapií: zažijte léčivou schopnost přírody. V Praze: DharmaGaia, 2024. ISBN 978-80-7436-112-8.

DAVID, Petr a SOUKUP, Vladimír. Kokořínsko známé i neznámé. Universum (Euromedia Group). Praha: Euromedia Group, 2023. ISBN 978-80-242-8949-6.

El Croquis 210-211 - Gion A. Caminada. (2021). El Croquis. ISBN 978-8412333145

GUSTIN, Yves. Ilustrované včelařství: nepostradatelná rodinná příručka pro odvážné včelaře. Kraj. V Praze: Baobab, 2010. ISBN 978-80-87060-27-8.

HASELSTEINER, Edeltraud. Robust architecture: low-tech design. Munich: Edition Detail, [2023]. ISBN 978-3-95553-601-5.

HÁJEK, Václav. Lidová stavení: opravy a úpravy. Stavitel. Praha: Grada Publishing, 2001. ISBN 80-247-9054-8.

HEYWOOD, Huw. 101 rules of thumb: for low energy architecture. London: RIBA, c2012. ISBN 978-1-85946-481-6.

JELÍNEK, Lubomír a ČERVENÝ, Petr. Tesařské konstrukce. 4. vydání. Technická knižnice. Praha: ČKAIT, 2021. ISBN 978-80-88265-34-4.

MÁCHA, Karel Hynek. Básně. Česká knižnice. Praha: Nakladatelství Lidové noviny, 2002. I SBN 80-7106-550-1.

MÁCHA, Karel Hynek. Máj. 2. vydání. Česká klasika. Praha: Fragment, 2014. ISBN 978-80-253-2288-8.

MAREČEK, Jiří. Krajinářská architektura venkovských sídel. V Praze: Česká zemědělská univerzita, 2005. ISBN 80-213-1324-2.

MIKLÍK, Aleš. Lesní terapie: jak využít dávnou moudrost v moderním světě. V Brně: Jota, 2024. ISBN 978-80-7689-350-4.

MITÁŠOVÁ, Monika (ed.). Oxymorón & pleonasmus: texty kritické a projektivní teorie architektury. Praha: Zlatý řez, 2011. ISBN 978-80-903826-3-3.

MURAKAMI, Haruki. Norwegian wood. Fiction. London: Vintage, 2003. ISBN 0-099-44882-3.

NAGY, Eugen. Nízkoenergetický ekologický dům. Bratislava: Jaga, 2002. ISBN 80-88905-74-5.

NEUFERT, Peter a NEFF, Ludwig. Dobrý projekt, správná stavba: dům, byt, zahrada. 2. rev. české vyd. Architektura, stavebnictví, bydlení. Bratislava: Jaga, 2005. ISBN 80-8076-022-5.

NEUFERT, Ernst. Navrhování staveb: příručka pro stavebního odborníka, stavebníka, vyučujícího i studenta. 33. přeprac. vyd. Praha: CONSULTINVEST, 1995. ISBN 80-901486-4-6.

PALLASMAA, Juhani. Oči kůže: architektura a smysly. A Architektura. Zlín: Archa, 2012. ISBN 978-80-87545-10-2.

PEŠTA, Jan. Rekonstrukce roubených staveb. Praha: Grada, 2013. ISBN 978-80-247-3239-8.

ROSS, N. W. (1960). The world of Zen: An East-West Anthology. Vintage.

RUDOFSKY, Bernard. Architektura bez architektů: krátký úvod k architektuře bez rodokmenu. Přeložil Radovan CHARVÁT. Ostrava: Kabinet architektury, 2018. ISBN 978-80-905953-6-1.

SUSKE, Petr. Ekologická architektura ve stínu moderny: podstata, principy a mýty. Brno: ERA, [2008?]. ISBN 978-80-7366-112-0.

ŠESTÁKOVÁ, Irena; DVOŘÁK, Ondřej a BOUČEK, Jan. Stavby pro sociální služby. Praha: Česká technika - nakladatelství ČVUT, 2006. ISBN 80-01-03385-6.

ŠTEFEK, Zdeněk; ZEJDA, Pavel a KUPILÍK, Václav. Spodní stavba historických budov. Praha: Grada Publishing, 2016. ISBN 978-80-247-4846-7.

ŠKABRADA, Jiří a EBEL, Martin. Chalupy v Čechách na historických stavebních plánech. Praha: Argo, 2014-. ISBN 978-80-257-1358-7.

TICHÁ, Jana. Doporučení k péči o vesnické stavby a veřejný prostor. MMR pro obce. [Praha]: Ministerstvo pro místní rozvoj ČR, [2018]. ISBN 978-80-7538-202-3. Dostupné také z: <http://www.obcepro.cz/zakladni-dokumenty>.

VALENA, Tomáš. Vztahy: o vazbě k místu v architektuře. Přeložil Petr KAŠKA. Praha: Zlatý řez, [2018]. ISBN 978-80-88033-05-9.

VAŘEKA, Josef a FROLEC, Václav. Lidová architektura: encyklopedie. 2. přepracované vyd. Praha: Grada Publishing, 2007. ISBN 978-80-247-1204-8.

ZUMTHOR, Peter. Promýšlet architekturu. 2. dopl. vyd. Přeložil Magdalena ŠTULCOVÁ. AArchitektura. Zlín: Archa, 2013. ISBN 978-80-87545-24-9.

ŽÁK, Ladislav. Byt a krajina. Praha: Arbor vitae, 2006. ISBN 80-86300-78-1.

ŽÁK, Ladislav. Obytná krajina = |b [Žilaja mestnost = The habitable region = Paysage d'habitation]. [V Praze]: S.V.U. Mánes-Svoboda, 1947.

ŽIŽKA, Jan. Hospodářské dvory bývalých panství v Čechách. 2. vydání. Praha: Národní památkový ústav, územní odborné pracoviště středních Čech v Praze, 2018. ISBN 978-80-86516-92-9.

další zdroje ~ osobní rozhovory a konzultace:

Jan Hořánek ~ majitel pozemku a objektu

Mgr. et Mgr. Adi Hasanbašić ~ vedoucí Recovery House Praha

Patrik Folíř ~ zástupce vedoucího Terapeutické komunity Sejšek

Ivo a Tomáš ~ psychoterapeuti

Matouš Balík ~ autor ateliérové práce „ZENKLOVA ~ Dům zotavení“ v ateliéru Kuzemenský & spol., FA ČVUT

webové zdroje

Červený dvůr. [online]. [cit. září 2024]. Dostupné z: <https://cervenydvur.cz/>

Fokus Praha. [online]. [cit. září 2024]. Dostupné z: https://fokus-praha.cz/recovery-house-dum-zotaveni-5-dil-podcastu-foku-su-praha-o-dusevnim-zdravi-a-lidech-s-dusevnim-onemocnenim/?fbclid=IwZXh0bgNhZW0CMTAAAR0D53juTgyQrxiu-GvXIbmkMOMmNSS3Aopyg8TbvJMbxbpmoIu3ZfjZwBA_aem_LyQQem99zs-ZFRZwSG_B3g

Fokus Praha. [online]. [cit. září 2024]. Dostupné z: <https://fokus-praha.cz/svuj-zivot-tvorite-vy-nikoliv-dusevni-nemoc/>

Fokus Labe. [online]. [cit. září 2024]. Dostupné z: <https://www.fokuslabe.cz/bydleni>

Frontiersin. [online]. [cit. září 2024]. Dostupné z: https://www.frontiersin.org/journals/psychology/articles/10.3389/fpsyg.2019.00722/full?utm_campaign=ba-sci-fpsyg-nature-pill&utm_medium=nblog&utm_source=fweb

Město Dubá. [online]. [cit. září 2024]. Dostupné z: zdroj: <https://www.mestoduba.cz/turista/turisticke-cile-v-okoli/dubske-svy-carsko/>

Nedvězí - Kokořínsko. [online]. [cit. září 2024]. Dostupné z: <https://nedvezi-kokorinsko.webnode.cz/historie/lidova-architektura-kokorinska/>

Pobyt na Radosti. [online]. [cit. září 2024]. Dostupné z: <https://www.pobytnaradosti.cz/terapie-prirodou/>

Pladias. [online]. [cit. září 2024]. Dostupné z: <https://pladias.cz/vegetation/description/Luzulo-Fagion%20sylvaticae>

Reforma psychiatrie. [online]. [cit. září 2024]. Dostupné z: <https://www.reformapsychiatrie.cz/clanek/metodika-c-09-zotavova-ci-dum-recovery-house>

Sananim. [online]. [cit. září 2024]. Dostupné z: <https://www.sananim.cz/sluzby-a-zarizeni/karlov/co-nabizime/>

Terapeutická Komunita. [online]. [cit. září 2024]. Dostupné z: <https://www.terapeutickakomunita.cz/>

Terapie mezi stromy. [online]. [cit. září 2024]. Dostupné z: <https://terapiemezistromy.cz/>

Terapie v lese. [online]. [cit. září 2024]. Dostupné z: <https://www.terapievlese.cz>

Úštěk 5. [online]. [cit. září 2024]. Dostupné z: <https://ustek5.cz/akce2024/5dnivtichu>

Terapie krajinou. [online]. [cit. září 2024]. Dostupné z: <https://www.youtube.com/watch?v=eZ1dIAUFxIU>

Žďárský deník. [online]. [cit. září 2024]. Dostupné z: https://zdarsky.denik.cz/zpravy_region/komunita-v-sejrku-pomaha-za-vislym-lecit-se-uz-trinact-let-20130918.html

Zotavení. [online]. [cit. září 2024]. Dostupné z: <https://www.zotaveni.cz/zotaveni-nazivo/15-co-to-teda-je-to-zotaveni>

zpp.npu. [online]. [cit. září 2024]. Dostupné z: https://zpp.npu.cz/artkey/zpp-201605-0005_spa-parks-composed-therapeutic-landscape-of-three-spa-locations-from-the-19th-and-early-20th-century.php

zdroje obrázků

Není-li uvedeno jinak, autorem obrázků a fotografií je autor práce.

mapové podklady

<https://geoportal.cuzk.cz/>

<https://ags.cuzk.cz/geoprohlizec/>

<http://oldmaps.geolab.cz/>

<http://www.chartae-antiquae.cz/>

<https://geoportal.gov.cz/>

<http://www.geology.cz/extranet/mapy/>
<https://mapy.geology.cz/geocr50/>

<https://mapy.geology.cz/pudy/>

<https://geoportal.vumop.cz/>

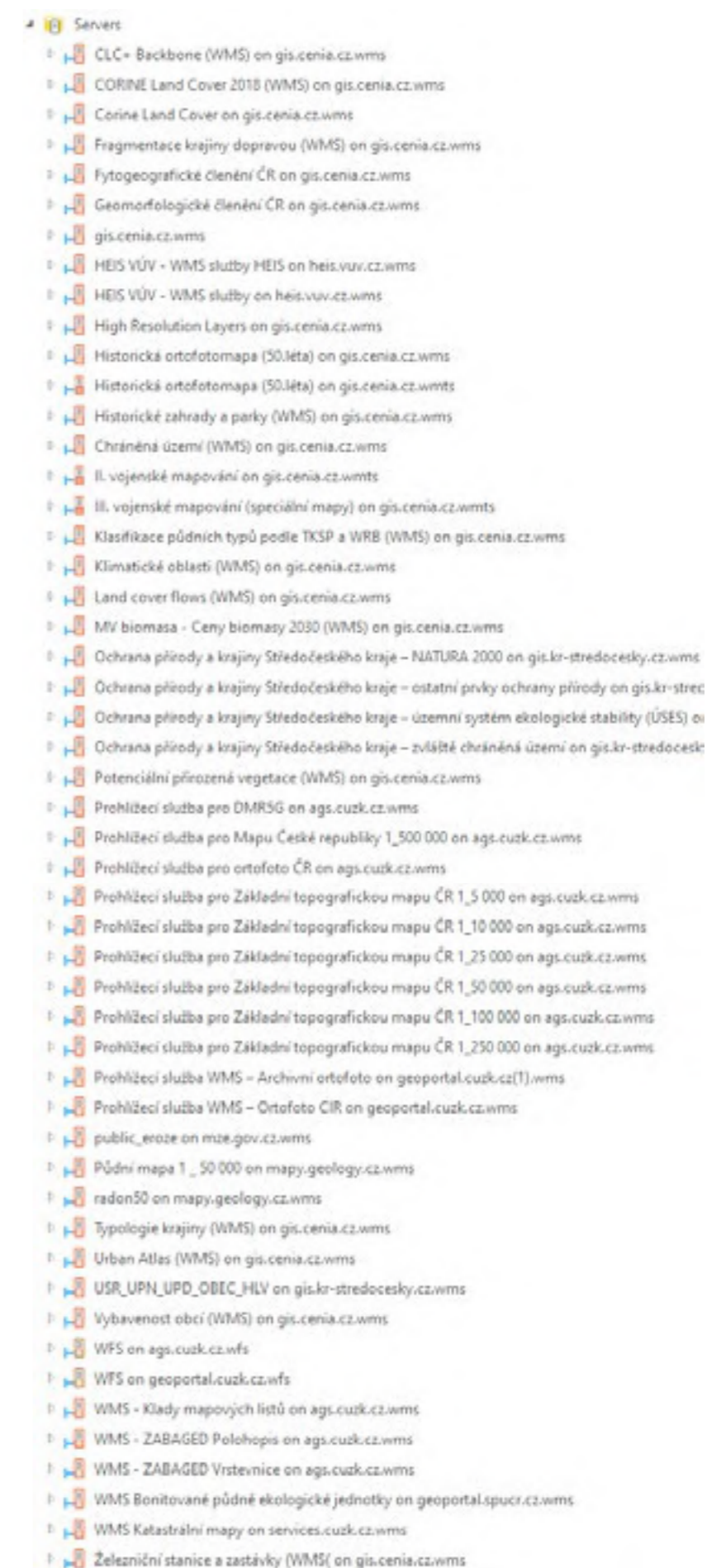
<https://mapy.vumop.cz/>

<https://bpej.vumop.cz/>

<https://openstreetmap.org/>

<https://mapy.cz/>

použité WMS služby

diplomová práce
MÍSTO ZOTAVENÍ ~ SAMOTA KLUK ~

Fakulta architektury
České vysoké učení technické

Ústav památkové péče
ZS 2024/2025

studijní program:
Architektura, urbanismus, krajinářská architektura

autor:
Štěpán Macek

vedoucí práce:
prof. Ing. arch. Akad. arch. Václav Girsá

vedoucí krajinářské části práce:
Ing. arch. Hana Špalková

odborný asistent:
Ing. arch. Martin Čtverák

oponent:
Ing. arch. Karel Kuča

